18

onkoskop

Junij 2022

Interni časopis Onkološkega inštituta Ljubljana | ISSN 2463-8285

SPOZNAJMO SE: Kadrovska služba ● **AKTUALNO:** OI dobil zeleno luč za izgradnjo novih prostorov; Zbolevnost za kožnim melanomom se vsako leto povečuje; Podeljena priznanja v zdravstveni negi; Nova sobna kolesa na Oddelku za limfome ● **INFO-TOČKA:** Spremembe in dopolnitve Statuta OI; Delovna uspešnost v javnem sektorju; Promocija zdravja na delovnem mestu: Poletje – čas za psihično zavetje ● **KAKOVOST IN VARNOST:** OI pridobil akreditacijo OECI Cancer Center ● **ONKOZNANJE:** Posvetovalnica onkološke zdravstvene nege; Onkološki inštitut prejel nagrado Prizma; 7. kongres preventivne medicine; Strokovno srečanje »Novosti na področju radioterapije in radiobiologije: od raziskav do klinike« ● **NEURADNO:** Nasvet za izlet: Na Prisojnik po Kopiščarjevi poti; Zdravo v poletje

onkoskop

ONKOskop - interni časopis Onkološkega inštituta Ljubljana

Izdajatelj: Onkološki inštitut Ljubljana
Glavna in odgovorna urednica: mag. Amela Duratović Konjević, univ. dipl. kom.
Uredniški odbor:
prof. dr. Maja Čemažar, univ. dipl. biol.,
izr. prof. dr. Irena Oblak, dr. med.,
Andreja Uštar, univ. dipl. ekon.,
Darija Zupančič, dipl. m. s., mag. posl. ekon. ved.
Sodelavci te številke: Kaja Kališnik, Helena Handukić, Vesna Škrbec, Tea Bleković, Špela Sitar, Maja Kos, Vesna Jašić, Sonja Tomšič, Elizabeta Radelj Pepevnik.
Fotografije v tej številki so prispevali: Vesna Škrbec, Elizabeta Radelj Pepevnik, Uroš Kuhar, Amela Duratović Konjević, shutterstock in drugii
Oblikovanje: Barbara Bogataj Kokalj
Tisk: Tiskarna Koštomaj d.o.o.
Naklada: 500

Naslov uredništva: Onkološki inštitut Ljubljana, za uredništvo Onkoskopa, Zaloška 2, 1000 Ljubljana

ISSN 2463-8285

Fotografija na naslovnici: shutterstock

Tudi jaz sem ONKO!

Uredništvo vabi vse zaposlene k soustvarjanju našega internega časopisa ONKOskop. Prispevke in predloge za naslednjo številko posredujte do **30. 10. 2022** Ameli Duratović Konjević:
E: aduratovic@onko-i.si;
T: 01 5879 625 ali se oglasite v pisarni v pritličju stavbe C nasproti predavalnice.

Veseli bomo vašega sodelovanja!

3 Uvodnik
4 SPOZNAJMO SE
4 Kadrovska služba na OI
6 Enota za zdravje in varnost pri delu
9 AKTUALNO
9 Onkološki inštitut dobil zeleno luč za izgradnjo novih prostorov
10 Novice Svet OI, Novice DORA
13 Ob pričetku poletja Onkološki inštitut tudi letos poziva k previdnosti – zbolevnost za kožnim melanomom se namreč vsako leto povečuje
16 Letošnja priznanja v zdravstveni negi prejele tri medicinske sestre na Onkološkem inštitutu Ljubljana
17 5. maj - mednarodni dan higiene rok - "Ohranimo življenja: očistimo roke"
18 Nova sobna kolesa na Oddelku za limfome
20 Slavnostna seja Zveze slovenskih društev za boj proti raku
23 INFO-TOČKA
23 Kadrovski kotiček: Spremembe in dopolnitve Statuta Onkološkega inštituta Ljubljana in sprememba Pravilnika o notranji organizaciji
24 Pravni kotiček: Delovna uspešnost v javnem sektorju
26 Promocija zdravja na delovnem mestu: Poletje – čas za psihično zavetje
29 ODPRTA STRAN: Bolniki o nas
30 KAKOVOST IN VARNOST
30 Onkološki inštitut Ljubljana pridobil akreditacijo OECI Cancer Center
31 Kakovost in varnost na Onkološkem inštitutu Ljubljana v letu 2021
34 ONKOZNANJE
34 Zdravstvena vzgoja onkološkega bolnika in bližnjih v posvetovalnici onkološke zdravstvene nege
36 Onkološki inštitut prejel nagrado Prizma
37 7. kongres preventivne medicine
40 Dnevi odprtih vrat slovenskih presejalnih programov za raka
43 Strokovno srečanje »Novosti na področju radioterapije in radiobiologije: od raziskav do klinike«
44 NEURADNO
44 Nasvet za izlet: Na Prisojnik po Kopiščarjevi poti
47 Zdrava izbira: Zdravo v poletje
49 Dopustniško branje
51 Zlata stran: 70 let oddelka za citopatologijo

Zasluženo na poletni oddih

Dočakali smo poletje in verjamem, da ga bomo vsi skušali kar čim bolj izkoristiti za polnjenje naših baterij, ki jih je epidemija covida-19 dodobro načela. 18. številka ONKOskopa, ki je pred vami, je poletno obarvana za nekaj več sproščujočega branja; zbrali smo nekaj knjižnih idej za dopustniško branje ter nekaj nasvetov za zdravo in varno preživljanje poletnih aktivnosti. Objavljamo tudi prispevek Nacionalnega inštituta za javno zdravje Poletje – čas za psihično zavetje, v katerem lahko preberete, zakaj letos moramo na dopust in zakaj je pomembno, da si pred tem prisluhnemo in razmislimo, kakšen dopust si v resnici želimo.

Pomlad na inštitutu je bila zelo aktivna, zato je tudi ta številka internega časopisa polna naših dosežkov, dogodkov, uspehov. Dobili smo zeleno luč Ministrstva za zdravje za izgradnjo novih prostorov, Vlada RS je dala soglasje k spremembam Statuta OI, maja pa smo pridobili evropsko onkološko akreditacijo OECI Cancer Centre. OI je tudi edini center v Sloveniji, ki je pridobil akreditacijo s področja onkologije. V Vivini akciji Moj zdravnik 2022 sta dr. Domen Ribnikar in dr. Urška Ivanuš prejela priznanje v kategoriji Moj onkolog in Moj specialist, Zveza slovenskih društev za boj proti raku je za požrtvovalno delo v času pandemije covid-19 podelila priznanje strokovni direktorici dr. Ireni Oblak, vodji programa DORA mag. Kristijani Hertl in vodji programa ZORA dr. Urški Ivanuš. Med letošnjimi nagrajenci slovenske nagrade za komunikacijsko odličnost Prizma je bil prvič tudi Onkološki inštitut s programom DORA. Ob evropskem dnevu onkoloških medicinskih sester smo podelili priznanja našim sodelavcem v zdravstveni negi.

O našem delu pa verjetno največ povedo besede zahvale bolnikov, ki smo jih tudi tokrat zbrali v rubriki Odprta stran. Povedo veliko o naši strokovnosti, predvem pa o naši skupni zavezanosti, da dajemo vse od sebe za vsakega bolnika, vsak dan.

S tem v mislih vam želim sproščujoče poletje – izkoristite ga za polnjenje baterij in za zaslužen oddih.

Amela Duratović Konjević
glavna in odgovorna urednica

SPOZNAJMO SE

Kadrovska služba na OI

Vsak zaposlen se sreča z našo Kadrovsko službo povsem na začetku, ko sklepa pogodbo o zaposlitvi. In potem večinoma stvari tečejo utečeno naprej in o njihovem delu se ne sprašujemo kaj dosti. Zadeve morajo teči v skladu z zakonodajo, kar pa na področju zdravstva ni tako enostavno, saj je treba spremljati kar nekaj področij ter ustrezno prilagoditi pogodbe in ostale zadeve. Za kratko predstavitev oddelka smo se tokrat oglasili pri vodji Kaji Kališnik.

Na inštitutu nas je zaposlenih skoraj 1.300, kar ni tako malo. Koliko zaposlenih imate na oddelku, da nas vse skupaj redno »servisirate«?

Poleg mene je zaposlenih še pet sodelavcev, v Kadrovsko službo sodi tudi Enota za zdravje in varnost pri delu, v kateri so zaposleni trije sodelavci.

Število zaposlenih se na inštitutu povečuje, to seveda pomeni, da imate tudi vi več dela.

Ja, seveda, imamo pa tudi več pogodbenikov, specializantov in študentov, za katere moramo prav tako poskrbeti. Med epidemijo covid-19 smo imeli ogromno dela tudi z interventno zakonodajo, saj se je bilo treba prilagoditi včasih praktično čez noč.

Kaj je najbolj pomembno pri vašem delu?

Mi predvsem skrbimo za delovno razmerje zaposlenih, od začetka zaposlitve vse do konca. Pomembno je, da pri svojem delu sledimo veljavni zakonodaji. Krovni zakon, ki velja za zaposlene, je Zakon o delovnih razmerjih, prav tako pa deloma, to je do 23. člena, velja tudi Zakon o javnih uslužbencih. Poznati moramo tudi kolektivne

Poleg štirih sodelavk Alme Čerin, Zdene Grčar, Patricije Slakan Vujasinović in Ane Orel je član kadrovske ekipe tudi Sebastjan Hafner, ki pa ga tokrat nismo uspeli ujeti v fotoobjektiv.

pogodbe za vse dejavnosti, ki veljajo za zaposlene na OI, in sicer za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, za zdravnike in zobozdravnike, za zaposlene v zdravstveni negi, kot tudi splošni kolektivni pogodbi za negospodarsko dejavnost in za javni sektor.

Ta področja imate med sodelavci verjetno razdeljena?

Ja, tako je. Vsak zaposleni je zadolžen za določene organizacijske enote kar se tiče spremljanje zaposlitve, nadomeščanja, poleg tega pa imamo razdeljena še različna delovna področja, ki spadajo v delokrog kadrovske službe, npr. jubilejne nagrade, odmera dopusta, delovni čas, podjemne pogodbe, študenti.

Največ težav nam povzroča dejstvo, da smo zaposleni del javnega sektorja, pa hkrati nismo oziroma za nas veljajo le nekatere začetne določbe Zakona o javnih uslužbencih, drugače pa za nas velja Zakon o delovnih razmerjih. Velika skupina naših zaposlenih so tudi sevalci, ki imajo zaradi narave dela krajši delovni čas ter določene pravice in obveznosti vezane na sevalno zakonodajo.

Delo je torej zelo raznoliko in obsega več delovnih področij, ki jih je treba usklajevati.

Informatizacija je v teku, kako pa delate trenutno? Je še veliko dela »na roke«?

Zelo enostavno bi bilo, ja, da bi imeli nek dodelan sistem. Poslovno-informacijski sistem bo omogočal enostaven prenos podatkov s finančno službo, sedaj pa vse poteka ročno, izpisi za našo službo ter podatki, ki jih mesečno poročamo v Finančno službo, so večinoma v obliki excelovih tabel. To vzame zelo veliko časa in pa seveda pomeni tudi dodatno tveganje za napake, saj se podatki večkrat prepisujejo na roke.

Trenutno poteka uvajanje novega poslovnega sistema, ki bo povezal podatke s finančno službo (in ostalim), kar bo pomenilo, da se bo te podatke hitreje prenašalo in obdelovalo, poleg tega pa bo minimaliziran tudi človeški faktor za napake.

Testno, v okviru uvajanja novega informacijskega sistema, imamo sedaj na OI nov registrator za prihode, imenovana je bila testna skupina, ki registrira svoje dogodke tudi na tem registratorju. Na ta način spremljamo, če sistem dela, tako kot je treba. Prehajamo torej na sistem, ki bo enoten in v katerem se bodo podatki prenašali, kar bo močno poenostavilo javljanje podatkov za obračun plač, ki pa jih bo seveda še vedno treba kontrolirati. Imeli bomo tudi elektronsko plačilno listo.

Vas je premalo?

Da, tudi v podpornih službah primanjkuje zaposlenih in tako kot v stroki tudi pri nas kvaliteten kader težko dobimo. A moram poudariti, da imam na oddelku krasne zaposlene, ki znajo stopiti skupaj, če je stiska in je potrebno nekaj narediti v roku, ni težav in vsi pomagajo.

Res smo dober tim! Odnos do dela je na visokem nivoju, vsi se zavedamo, da delamo v bolnišnici in da je potrebno poskrbeti za vse zaposlene brez izjeme, da so bolniki lahko deležni najboljše onkološke obravnave.

Pred kratkim je Vlada RS potrdila spremembe Statuta OI. Posledično se bo spremenil tudi Pravilnik o notranji organizaciji in to verjetno za vas pomeni kar nekaj dodatnega dela?

Da, sprememba statuta prinaša spremembo notranje organizacije, kar ima za posledico razporeditev zaposlenih v te nove organizacijske enote. Zelo si želimo, da bi bil do točke, ko bo treba pripraviti anekse, že vzpostavljen nov sistem, saj bi to močno olajšalo delo. Ker gre za spremembo organizacije, je to novost za zaposlene in bo veliko vprašanj, kar je ob taki spremembi razumljivo. Zato je še toliko bolj pomembno, da anekse vročamo v kadrovski službi, kjer zaposlenim lahko pojasnimo, kaj dotična sprememba pomeni za njih. Bi pa na tej točki izpostavila, da delovna mesta ostajajo enaka.

Moja velika želja je tudi prenova sistemizacije, a trenutni informacijski sistem tega še ne omogoča, to bomo delali kasneje, vsekakor pa je to zadeva, ki je v kratkoročnem planu.

Glede česa imate največ telefonskih klicev?

Večinoma glede ureditve evidence prisotnosti, prošnje za kakšen dokument, ki se nahaja v kadrovski mapi, vprašanja vezana na izredni dopust, izobraževanj za pridobitev višje stopnje izobrazbe, glede postopkov pri odpovedi... Vodje pa se večinoma obračajo z vprašanji, ki so vezana na pravice in dolžnosti zaposlenih.

Kaj pa skupina za promocijo zdravja? Si lahko obetamo kakšno akcijo?

V času epidemije je bila promocija zdravja otežena, saj je bilo zbiranje v večjih skupinah prepovedano. Kljub temu promocije zdravja nismo zanemarili, saj je del ekipe za promocijo zdravja, skupaj z različnimi izvajalci, skrbel za zdrav oddih v kotičku »Vdih za oddih«. V jesenskih mesecih pa zopet planiramo delavnice oziroma predavanja z vsebinami, ki so zaznane kot potrebne pri razbremenitvi zaposlenih. Pri tem bi vse zaposlene pozvala, da nam posredujejo svoje predloge za izvedbo vsebin za promocijo zdravja na e-naslov kadrovska@onko-i.si.

Elizabeta Radelj Pepevnik

Enota za zdravje in varnost pri delu

Varno in zdravo delovno okolje izboljšuje počutje zaposlenih in zmanjšuje tveganje za poškodbe pri delu

Mednarodna organizacija dela (ILO) ocenjuje, da letno okoli 2,3 milijona ljudi umre zaradi poškodb ali bolezni, povezanih z opravljanjem dela. Po vsem svetu se letno zgodi okoli 340 milijonov poklicnih nesreč, okoli 160 milijono ljudi pa zboli zaradi bolezni, povezanih z delom. Varno in zdravo okolje zagotavlja delodajalec, naloga vsakega zaposlenega pa je, da za svojo varnost ter zdravje na delovnem mestu dnevno skrbimo tudi sami in se ravnamo po navodilih delodajalca. Naša dolžnost je tudi, da vse ugotovljene nepravilnosti sporočimo svojemu nadrejenemu.

Na Onkološkem inštitutu (OI) skrbi za varstvo pri delu Enota za zdravje in varnost pri delu (EZVPD), ki sodi v kadrovsko službo. Enoto sestavljajo Anita Kolenko, Mateja Golob in Simon Pavšek. Njihova ključna podro-

Sodelavki Enote za zdravje in varnost pri delu Anita Kolenko in Mateja Golob.

čja delovanja so varstvo pri delu, varstvo pred požarom ter varstvo okolja, pokrivajo pa tudi varovanje, ki ga OI najema pri zunanjem podjetju. Enota pripravlja različne interne akte oz. dokumente, kot so npr. Izjava o varnosti z oceno tveganja, izdelava programov usposabljanj, navodila za uporabo delovne opreme ipd., po potrebi sodelujejo tudi pri izdelavi internih aktov z drugih področij in vodijo predpisane zakonodajne evidence.

USPOSABLJANJA KOT PREDPOGOJ ZA ZDRAVO IN VARNO DELO

S sodelavci enote se sreča vsak zaposleni že ob samem nastopu dela na OI, kjer se seznani z oceno tveganja za svoje delovno mesto, s postopki, kako mora opravljati svoje delo, da bo varno zanj in za druge, ter se seznani z vsebino drugih internih pravilnikov na tem področju in zakonodaje. Enota skrbi in izvaja tudi periodična usposabljanja zaposlenih in skrbi za izvedbo specifičnih usposabljanj, kot je delo z viličarjem, s sterilizatorjem ter uporaba druge specifične delovne opreme.

ZDRAVNIŠKI PREGLEDI ZAPOSLENIH

V enoti skrbijo za obdobne preventivne zdravstvene poglede zaposlenih in tudi za usmerjene oz. ciljane zdravstvene preglede zaposlenih. Namen obdobnega preventivnega zdravstvenega pregleda je ocenjevanje zdravstvene ogroženosti delavca in izpolnjevanje zdravstvenih zahtev za določeno delo v delovnem okolju. Opravljanje zdravniških pregledov je obvezno - če zaposleni zdravniškega pregleda ne opravi, se to šteje za hujšo kršitev delovnih obveznosti.

OBRAVNAVA ZAPOSLENIH Z RAZLIČNIMI OMEJITVAMI

Enota poleg sodelovanja z zunanjo institucijo medicine dela, prometa in športa sodeluje tudi z drugimi zunanjimi deležniki, kot so različni inšpektorati ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje – invalidska komisija za prilagoditev delovnega mesta zaradi določenih omejitev zaposlenega (npr. invalidnost). Enota pri tem vodi celoten postopek – od opisa delovnega mesta do individualnega načrta prilagoditve delovnega mesta, poskrbijo tudi za potrebno dokumentacijo in za refundacijo morebitne nabave posebnih tehničnih pripomočkov s strani ZPIZ.

POŠKODBE PRI DELU, ALKOHOL IN DRUGE PREPOVEDANE SUBSTANCE NA DELOVNEM MESTU

Enota spremlja ter obravnava poškodbe zaposlenih pri delu, vodi evidenco in predlaga ukrepe za preprečitev poškodb. Njihovo delo zajema tudi sodelovanje pri odškodninskih zahtevkih oz. tožbah in udeležbo v obravnavah na sodišču.

Pri varnosti na delovnem mestu se izvaja tudi nadzor nad uporabo alkohola in drugih prepovednih psihoaktivnih substanc, katerih uživanje na delovnem mestu je prepovedano. Nadzor na podlagi prijave izvaja zunanji organ oz. detektiv v sodelovanju z EZVPD.

DELOVNA OPREMA IN DELOVNI POGOJI

EZVPD vodi evidenco o delovni opremi zaposlenih ter skrbi za izvedbo periodičnih pregledov in preizkusov za pridobitev potrdil o brezhibnem delovanju. Skrbi tudi za meritve parametrov delovnega okolja, kot so toplotne razmere – mikroklima, osvetljenost in svetlost/bleščanje, hrup, prezračevanje, vibracije, kemijske škodljivosti itd.

S tehnično-vzdrževalno službo OI sodelujejo na področju tehničnih normativov vzdrževanja opreme in prostorov, povezanih s posameznim delovnim mestom.

DELO NA DOMU V ČASU COVID-19 IN PO NJEM

V času epidemije covid-19, ko so zaposleni zaradi sprejetih ukrepov začeli z opravljanjem dela na domu, so v EZVPD pripravili Priporočila za varnost pri delu v primeru opravljanja dela na domu. V enoti pripravijo oceno tveganja za delo na domu. Skupno so v EZVPD obravnavali že okoli 160 vlog zaposlenih in za njih pripravili priporočila za delo od doma; vsak dan pa iz kadrovske službe dobijo nove vloge.

VARSTVO PRED POŽAROM

V EZVPD pripravljajo požarni red, vodijo predpisane evidence, izvajajo in organizirajo usposabljanja zaposlenih skladno s stopnjo požarne ogroženosti ter specifična usposabljanja, kot je usposabljanje odgovornih oseb za gašenje začetnih požarov in izvedba vaj evakuacije. V enoti skrbijo za nadzor servisov gasilnih aparatov, hidrantov ter vgrajene aktivne požarne zaščite. Njihova naloga pa je tudi organizacija izvedbe pregledov aktivne požarne zaščite (javljalniki požara, varnostna razsvetljava, sprinkler sistem itd.) s strani pooblaščenih institucij. Redno sodelujejo pri inšpekcijskih nadzorih ter so vključeni tudi v projekt Požarna sanacija OI.

VARSTVO OKOLJA

Področje varstva okolja na OI obsega tri področja:

1. Varstvo okolja s primernim ravnanjem z odpadki na OI ter oddajo ustreznim prevzemnikom odpadkov.

Skupna količina zbranih odpadkov na OI v letu 2021, ki je bila predana prevzemnikom odpadkov, je bila 352 ton. Od tega posebej nevarnih odpadkov za ljudi in okolje 84 ton, pri čemer je bil delež odpadnih kemikalij skoraj 20 ton. Na OI nastali odpadki se ločujejo na vsaj 21 vrst različnih odpadkov po klasifikaciji Agencije RS za okolje oz. celo več, saj se posamezne odpadne kemikalije ločujejo še posebej. Na OI smo pri ločevanju odpadkov zelo uspešni predvsem po zaslugi sodelavk in sodelavcev na oddelkih, ki marljivo ločujejo odpadke.

2. Varstvo odpadnih voda s preprečevanjem izpusta – emisij v odpadne vode (snovi, kemikalije, vroča voda); na OI se izvaja letno monitoring odpadnih voda.
3. Varstvo zraka s preprečevanjem izpusta – toplogrednih plinov in plinov, ki so nevarni za ozonsko plast ozračja Zemlje. Na OI imamo kar nekaj hladilnih naprav, ki presegajo mejo 3 kg hladilnih plinov. Da se ti plini ulovijo in oddajo redno, skrbi Tehnično vzdrževalna služba v sodelovanju s pooblaščenimi zunanjimi partnerji.

Z emisijami hrupa in svetlobe OI ne obremenjuje okolja.

VAROVANJE

EZVPD vodi vse naloge, povezane z varnostniki, ki skrbijo za fizično in tehnično varovanje na OI, izvaja obravnavo tatvin in pri tem sodeluje s policijo. Po pooblastilu vodstva enota nadzoruje tudi pravilno parkiranje za ustrezno dostopnost do OI.

Uredili so tudi prostor za kajenje za stavbo C in poskrbeli za obnovitev talnih označb za parkirna mesta, s čemer je OI pridobil 9 dodatnih parkirnih mest za zaposlene. V EZVPD pripravljajo tudi interni dokument Hišni red, ki ga OI doslej še ni imel.

Podpora med epidemijo

Enota za varstvo in zdravje pri delu je bila pomemben člen v verigi zagotavljanja neprekinjene obravnave naših bolnikov v času epidemije covid-19 v sodelovanju s Civilno zaščito. Sodelovali so pri pripravi protokola za prevoz bolnikov s covid-19 boleznijo znotraj OI, pri preureditvi kolesarnice v čakalnico, poskrbeli so za nameščanje označevalnih tabel za začasne vhode bolnikov v času epidemije ipd.

UREJANJE SKUPNIH NALOG Z MOL, LPP IN UKC LJUBLJANA

V času covid-19 so skupaj z Mestno občino Ljubljana (MOL) dogovorili brezplačna parkirna mesta za zaposlene OI in preureditev Šuštarjevega nabrežja, s čimer smo pridobili več kot 75 parkirnih mest za bolnike. Sodelujejo pri Evropskem projektu TRIBUTE – brezplačni prevozi s Klinko kavalirjem in uvedbi posebne linije mestnega avtobusnega prevoza za zaposlene UKC Ljubljana in OI. ●

Vesna Škrbec

Onkološki inštitut dobil zeleno luč za izgradnjo novih prostorov

Prikaz dozidave stavbe H in izgradnje nove stavbe R, t. i. stolpiča.

Konec maja je Ministrstvo za zdravje RS izdalo sklep, s katerim je potrdilo predinvesticijsko zasnovo za nadzidavo stavbe H in novogradnje stavbe R (t. i. stolpič) Onkološkega inštituta Ljubljana, in sicer v varianti, ki omogoča gradnjo v večjem obsegu - dodatni dve nadstropji v stavbi H in stolpič v isti višini, za kar smo si na OI močno prizadevali že več mesecev. Vire financiranja bo v celoti zagotovilo Ministrstvo za zdravje iz proračuna Republike Slovenije.

Glavni cilj investicije v izgradnjo novih prostorov je zagotoviti ustrezne pogoje za opravljanje zdravstvenih storitev, varno in strokovno obravnavo bolnikov in kakovostnejšo zdravstveno obravnavo v skladu s sodobnimi standardi.

OI se že vrsto let sooča z vedno večjo prostorsko stisko, ki jo je epidemija covid-19 še poglobila. Danes OI deluje na 25.000 m2, analize iz leta 2021 kažejo, da nam primanjkuje vsaj 15.000 m². To bi seveda bilo dosegljivo, če bi se zaključila gradnja po načrtih 2. faze iz leta 2001. Takrat je bila predvidena novogradnja OI v skupni površini 49.000 m². Do tega žal nikoli ni prišlo. Inštitut je tako izkoristil vse možnosti dodatnih prostorov v okviru obstoječih zgradb. Lani smo že bili primorani del dejavnosti preseliti v najete prostore zunaj inštituta, in sicer del zdravstvene administracije. Ministrstvo za zdravje je s sprejeto odločitvijo zagotovilo prehodno rešitev, vendar bo načrtovana izgradnja stolpiča in nadzidava stavbe H le srednjeročno omilila prostorsko stisko OI, s pridobitvijo dodatnih okoli 10.000 m². Dolgoročno bo verjetno nujna izgradnja novega onkološkega inštituta na novi lokaciji, o čemer smo se z Ministrstvom za zdravje ter Mestno občino Ljubljana že pogovarjali in iskali možne lokacije. ●

Tloris novih prostorov OI, ki bodo srednjeročno omilili prostorsko stisko OI.

NOVICE SVET OI

4. seja Sveta Onkološkega inštituta

Na 4. seji Sveta Onkološkega inštituta Ljubljana, ki je potekala 17. 5. 2022, so se člani med drugim seznanili s čakalnimi dobami na OI, z investicijsko dokumentacijo za pet investicij, požarno sanacijo in s poročilom o finančnem poslovanju za obdobje jan-marec 2022.

Strokovna direktorica izr. prof. Irena Oblak je pojasnila, da znotraj Onkološkega inštituta pri čakalnih dobah izstopa le čakalna doba na PET CT, ki pa je zadnji mesec za 5 dni krajša kot mesec poprej. Razlogi so vse večje potrebe po omenjenih preiskavah in pa okvara PET CT aparata za 6 dni konec decembra. Od začetka septembra 2021 se na podlagi potrditve Ministrstva za zdravje na OI, poleg posebnega programa za CT in MRI, izvaja tudi posebni program za PET-CT, s katerim inštitut aktivno pristopa k skrajševanju čakalnih dob na navedenem področju. Odobritev posebnih programov se izteče konec junija 2022, za njihovo podaljšanje pa je inštitut že zaprosil in ga tudi dobil. Dolgoročna rešitev je kadrovska, prostorska in strojna okrepitev, predvsem pa je pomembna pridobitev dodatne PET-CT aparature.

Člani Sveta OI so se seznanili tudi z ukrepi za izvedbo požarne sanacije OI. Člani sveta zavoda so sprejeli sklep, s katerim so Ministrstvo za zdravje pozvali, da čim prej nadaljuje postopke za izvedbo požarne sanacije na OI.

Generalna direktorica Andreja Uštar je predstavila poročilo o finančnem poslovanju za prve tri mesece letošnjega leta. OI v tem obdobju beleži presežek prihodkov nad odhodki v višini 958.511 EUR. Izpostavila je višanje cen zdravstvenega materiala in cen energentov.

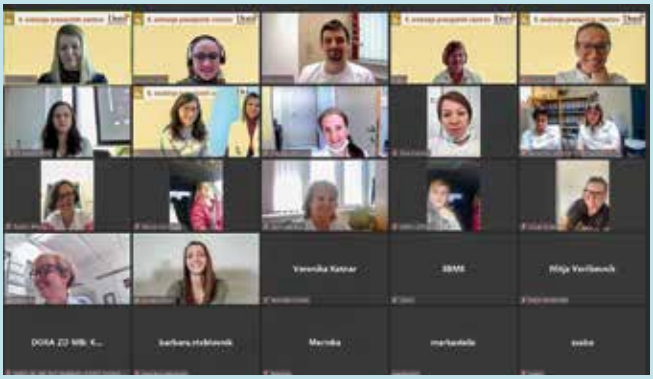
Svet OI je že na 2. redni seji, dne 17. 2. 2022, sprejel spremembe in dopolnitve Statuta OI. Končno verzijo, v katero so bili naknadno vključeni še popravki Službe vlade za zakonodajo, je Svet OI potrdil 20. 5. 2022, Vlada RS pa je 30. 5. 2022 podala soglasje. Pravilnik, ki ureja notranjo organizacijo, se bo uskladil s temi spremembami in dopolnitvami najpozneje v enem mesecu od dneva uveljavitve teh sprememb in dopolnitev, sistemizacija delovnih mest pa najpozneje v šestih mesecih od sprejetja tega pravilnika. Sprememba Statuta OI je bila nujna, saj mora strateškemu razvoju slediti tudi notranja organizacija OI, ki bo omogočala izvedbo zadanih ciljev, opredeljenih v novi Strategiji OI.

Elizabeta Radelj Pepevnik

NOVICE DORA

Ob 14. obletnici delovanja programa DORA potekalo že 6. srečanje presejalnih centrov

21. aprila je program DORA praznoval 14. obletnico delovanja. Ob obeležitvi rojstnega dne smo organizirali srečanje s sodelavci presejalnih centrov in predstavniki zdravstvenih zavodov, kjer se nahajajo naši presejalni centri. Srečanja, ki je potekalo preko zooma, se je udeležilo okoli 25 predstavnikov skoraj vseh zavodov. Ključne teme so bile: rezultati presejalnega programa v letu 2021, načrti v letu 2022, reviziji Programskih smernic ter predstavitev dobrih praks in izzivov, s katerimi se soočajo presejalni centri po Sloveniji. Letos so se predstavili presejalni centri programa DORA v Zdravstvenem domu Celje, Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca v Mariboru in Zdravstvenem domu Novo mesto. Svoje delo so opravili odlično ter konstruktivno prispevali k diskusiji o izzivih in rešitvah za še kakovostnejše delo v prihodnje.

Udeleženci 6. srečanja presejalnih centrov programa DORA 2022

Predstavitev kazalnikov kakovosti v programu DORA, Katja Jarm.

V Kamniku skoraj 80-odstotna udeležba vabljenih žensk v program DORA

V Kamniku se je spomladi zaključil že šesti krog slikanja žensk v mobilni enoti presejalnega programa za raka dojk DORA. Zaradi organizacije dela smo del žensk od septembra do novembra 2021 vabili na slikanje v Zdravstveni dom Domžale, ostale pa od decembra dalje v mobilno enoto v Kamnik. Na slikanje je prišlo 78,4 odstotka vabljenih žensk. Mobilna enota programa DORA je bila postavljena ob Domu kulture v Kamniku. Skupno smo povabili 3.665 žensk med 50. in 69. letom iz občine Kamnik, nekatere med njimi že v šesti krog. Od vseh slikanih žensk smo jih 99 povabili na nadaljnjo diagnostično obravnavo na Onkološki inštitut Ljubljana. Mobilna enota programa DORA se bo v Kamnik ponovno vrnila čez dve leti, leta 2023.

Mobilna enota programa DORA pred Kulturnim domom v Kamniku.

Predstavitev programov DORA in ZORA na sejmu Altermed

Na letošnjih pomladnih sejmih v Celju, ki so potekali konec maja so se na povabilo Nacionalnega inštituta za javno zdravje – Območna enota Celje predstavili tudi državni presejalni programi ZORA, DORA in Program Svit. Dve leti izrednih okoliščin, povezanih z epidemijo covid-19, so pokazali potrebo, da je potrebno ponovno osebno pristopiti do uporabnic storitev. Večina mimoidočih žensk je že bila vključena v programa DORA ali ZORA. Najpogosteje so obiskovalke sejma spraševale, kako je potekalo vabljenje in presejalno slikanje in ginekološki pregledi v času epidemije covid-19. Če povzamemo z eno besedo, je promocijo zdravja potrebno izvajati redno in čim bolj pogosto. Tudi tokrat so sodelavke s strokovnim znanjem pripomogle, da je predstavitev in promocija zdravja uspela.

Diana Cegnar (desno), sodelavka programa DORA na sejmu Altermed v Celju.

Sodelavka programa ZORA Mojca Florjančič (levo) je na sejmu Altermed predstavljala program ZORA.

Vesna Škrbec

Onkološki inštitut se je predstavil študentom na kariernem kongresu ljubljanske medicinske fakultete

OI je v maju sodeloval na Kariernem kongresu Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, ki ga organiziral Študentski svet MF v prostorih ljubljanske Pravne fakultete. Dogodek je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

OI se je predstavil skupaj z ostalimi javnozdravstvenimi zavodi na karierni tržnici, kjer sta naši sodelavki dr. Jasna But Hadžić in dr. Barbara Perić odgovarjali na vprašanja študentov. Udeležencem sejma so bili na voljo tudi tiskani materiali inštituta in video predstavitve z našega YouTube kanala.

Kongresa se je udeležilo prek 500 študentov ljubljanske ter mariborske medicinske fakultete in diplomantov obeh fakultet, ki so iskali informacije o svoji nadaljnji karierni poti. Predstavili so večino medicinskih specializacij in specializacij dentalne medicine. Specializacijo radioterapije je predstavila doc. dr. Jasna But Hadžić, specializacijo internistične onkologije pa dr. Lučka Boltežar. ●

Sodelavke OI na predstavitveni stojnici na kariernem sejmu Medicinske fakultete.

Obisk estonske delegacije

V aprilu nas je na Onkološkem inštitutu obiskala 20 članska delegacija estonskih zdravnikov in medicinskih sester iz Severnoestonskega medicinskega centra PERH, največje bolnišnice v Estoniji. Obisk je bil del njihovega dvodnevnega spoznavanja slovenskega zdravstvenega sistema, ki so ga vključili v svoj enoletni program izobraževanja bodočih vodilnih zaposlenih v njihovi bolnišnici. Slovenijo so si izbrali, ker kot državi delujeta podobno, obe sta majhni, z odlično izobraženim kadrom in nekaterimi specialnostmi, ki sodijo med vodilne tudi v širšem evropskem prostoru.

Onkološki inštitut so si izbrali zaradi odmevnih mednarodno primerljivih rezultatov na področjih radioterapije, genetike, izobraževanja in raziskovanja, ter registra raka. Od obiska si tako gostje kot tudi gostitelji obetajo ne le spoznavanja in izobraževanja, ampak tudi nadaljnjih priložnosti za sodelovanje. Organizator učne ekspedicije je bil HealthDay.si, skupnost za inovacije v zdravstvu, s katero Onkološki inštitut dobro sodeluje. ●

Estonski zdravniki in medicinske sestre pred stavbo C Onkološkega inštituta Ljubljana.

Ob pričetku poletja Onkološki inštitut tudi letos poziva k previdnosti – zbolevnost za kožnim melanomom se namreč vsako leto povečuje

Po podatkih nacionalnega Registra raka za kožnim melanomom zboli letno več kot 600 oseb, število zbolelih pa se poveča vsako leto še za 2,5 %, kar je največ med vsemi raki. Preživetje se je v zadnjem obdobju znatno izboljšalo, danes že več kot 90 % bolnikov preživi več kot pet let po diagnozi.

Kljub temu pa strokovnjaki na Onkološkem inštitutu Ljubljana (OI) pozivajo, da ob morebitnih sumljivih kožnih spremembah o tem takoj obvestimo osebnega zdravnika, saj je od pravočasnosti diagnostike odvisna uspešnost zdravljenja. V prvem valu epidemije covid-19 je bilo diagnosticiranih 35 % manj melanomov kot pred epidemijo in tega manka diagnoz iz leta 2020 do konca lanskega leta še nismo nadoknadili. Najpomembnejši dejavnik tveganja za pojav kožnega melanoma je izpostavljenost UV žarkom, zato je ustrezna zaščita pred sončnimi žarki izjemno pomembna, na kar so v kampanji ozaveščanja, ki so jo ob začetku poletja organizirali v Sekciji za internistično onkologijo, skušali s študenti medicine predstaviti čim širšemu krogu ljudi.

OSNOVNO ZDRAVLJENJE KOŽNEGA MELANOMA JE KIRURGIJA

Skoraj vsi slovenski bolniki z melanomom, ki jih je zaradi napredovane bolezni predlagano kirurško zdravljenje bezgavk, sistemsko zdravljenje ali obsevanje, so obravnavani na Onkološkem inštitutu Ljubljana. **Doc. dr. Barbara Perić, dr. med., specialistka kirurgije na OI:** »Kirurgi onkologi opravimo t.i. biopsijo varovalne bezgavke sočasno s ponovnim izrezom brazgotine. Tako preprečimo lokalno ponovitev bolezni in omogočimo natančnejšo opredelitev stadija bolezni ter molekularnih značilnosti tumorja. Skupno tako kar 88 % bolnikov z novoodkritim kožnim melanomom potrebuje zgolj kirurški poseg ali dva. Kirurgija kožnega melanoma se v zadnjem desetletju znatno spreminja. V zadnjih letih pogosteje opravljamo biopsijo varovalnih bezgavk, redkeje pa izpraznitev celotne bezgavčne lože zaradi zasevkov v bezgavkah. Vzrok so spremenjena priporočila obravnave teh bolnikov ob napredku sistemskega ter tarčnega zdravljenja in imunoterapije. Kirurgija melanoma se tako razvija v smeri selektivnih, ciljanih posegov namenjenih bolnikom s stadijem III ali IV bolezni in bo v bodoče, podobno kot radioterapija, služila izboljšanju učinkovitosti sistemskega zdravljenja.«

SISTEMSKO IN DOPOLNILNO ZDRAVLJENJE SE SPREMINJA; TARČNO ZDRAVLJENJE TER IMUNOTERAPIJA PREPREČUJETA PONOVITVE BOLEZNI IN PODALJŠUJETA PREŽIVETJE

Predstojnica Sektorja internistične onkologije na OI prof. dr. Janja Ocvirk, dr. med.: »Sistemsko zdravljenje melanoma se je v zadnjih letih močno spremenilo, ne samo pri napredovali bolezni, temveč tudi dopolnilno zdravljenje, kjer sta se uveljavili tarčno zdravljenje in imunoterapija. Slednja se uveljavlja v čedalje bolj zgodnjih oblikah melanoma. Omenjena zdravljenja dopolnilno preprečujejo ponovitve bolezni, pri napredovali bolezni pa močno podaljšajo preživetja in pri tretjini bolnikov vodijo tudi do zazdravitev, kar so pokazala dolgoletna spremljanja. Zadnji objavljeni rezultati raziskav so nam prinesli tudi podatke o tem, kako je najbolje nizati vrste zdravljenja pri napredovali bolezni, da so ta kar najbolje učinkovita.«

Ogled poučnega filma o nastanku kožnega raka so si ob pomoči študentov medicine obiskovalci v trgovskih centrih po Sloveniji ogledali s 3-D očali. Foto Miran Juršič

IZOBRAŽEVALNI KRATKI FILM »ZDRAVLJENJE KOŽNEGA MELANOMA NA OI«

Sodobno zdravljenje kožnega melanoma zahteva multidisciplinarno načrtovanje izkušene skupine zdravnikov in celosten, bolniku prilagojen načrt zdravljenja. Zagotavljanje tovrstnega zdravljenja na Onkološkem inštitutu Ljubljana smo skušali slovenski javnosti prek osebne zgodbe znanega športnika približati s kratkim filmom **»Zdravljenje kožnega melanoma na Onkološkem inštitutu Ljubljana«.** Film si lahko ogledate na spletni strani OI.

NAJPOMEMBNEJŠI DEJAVNIK TVEGANJA ZA POJAV KOŽNEGA MELANOMA JE IZPOSTAVLJENOST UV ŽARKOM – POMEMBNA JE PREVENTIVA IN OZAVEŠČANJE O NEVARNOSTNIH DEJAVNIKIH

Prof. dr. Janja Ocvirk, dr. med.: »Ker zbolevnost narašča za 2,5 % letno, kar je največ med vsemi raki in bi jo z ustrezno preventivo lahko zmanjšali, je še kako pomembno ozaveščanje. V Sekciji za internistično onkologijo smo organizirali kampanjo ozaveščanja, ki je potekala od 21. maja dalje in jo je podprl tudi Onkološki inštitut Ljubljana. Javnost smo do sredine junija seznanjali z dejavniki tveganja za nastanek kožnega raka in izpostavili značilne znake, ki so nam lahko v pomoč pri zgodnjem prepoznavanju nastanka kožnega raka. Za ponazoritev nastanka kožnega raka smo pripravili poučen in nazoren film, ki so si ga lahko obiskovalci s 3-D očali ali na LCD zaslonu ogledali ob sobotah v določenih trgovskih centrih po Sloveniji. V kampanjo ozaveščanja so bili vključeni študenti medicine. Poučen film za zgodnje prepoznavanje kožnega raka je na ogled na spletni strani Sekcije za internistično onkologijo ter OI.

VPLIV EPIDEMIJE COVID-19 NA ŠTEVILO ODKRITIH KOŽNIH MELANOMOV

Na Onkološkem inštitutu Ljubljana prek spletne platforme onKOvid sprotno spremljamo tudi vpliv epidemije covid-19 na obravnavo onkoloških bolnikov v Sloveniji. Zbrani podatki za obdobje 2020–2021 kažejo, da je prvi val epidemije povzročil največji manko novih diagnoz kožnega melanoma - v prvem valu smo diagnosticirali 35 % manj melanomov kot pred epidemijo. Manka diagnoz iz leta 2020 do konca lanskega leta nismo nadoknadili. ●

Elizabeta Radelj Pepevnik

Usposabljanje za odgovorne osebe za gašenje začetnih požarov in evakuacijo na OI

V maju je na Onkološkem inštitutu Ljubljana potekalo usposabljanje za odgovorne osebe za gašenje začetnih požarov in evakuacijo. Zaposleni, ki so bili določeni, da bodo na določenem delu stavbe odgovorne osebe, so bili seznanjeni s teoretičnim ter praktičnim delom varstva pred požarom in nalogami ravnanja.

Oseba odgovorna za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije ima naloge preprečevanja in zmanjševanja možnosti nastanka požara ter ukrepanja v primeru požara – organiziranje ter izvedba gašenja in evakuacije. Naloge ter funkcije osebe, odgovorne za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije, so zapisane v požarnem redu Onkološkega inštituta Ljubljana. ●

Onkološki inštitut Ljubljana prejel priznanje Zdravstvene fakultete

Zdravstvena fakulteta Univerze v Ljubljani je Onkološkemu inštitutu Ljubljana podelila priznanje za odlično medinstitucionalno sodelovanje, in sicer Oddelku za teleradioterapijo, Oddelku za nuklearno medicino ter Oddelku za radiologijo.

PRIZNANJE
ZDRAVSTVENE FAKULTETE
ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA

Letošnja priznanja v zdravstveni negi prejele tri medicinske sestre na Onkološkem inštitutu Ljubljana

Ob evropskem dnevu onkoloških medicinskih sester, ki ga obeležujemo 18. maja, je na Onkološkem inštitutu (OI) potekala svečana prireditev, na kateri so podelili priznanja zaposlenim v zdravstveni negi za dosežke s področja razvoja stroke in izboljševanja kakovosti zdravstvene nege bolnikov z rakom.

Priznanja so prejele Jolanda Horvat Potrbin (Kirurški oddelek E2 in E4), Ana Čizmić (Internistični oddelek H1) in Erna Skorenšek (Enota intenzivne terapije E3).

Dobitnice priznanj ter ostale zbrane na prireditvi sta pozdravili tudi generalna direktorica Andreja Uštar in strokovna direktorica izr. prof. dr. Irena Oblak. Dr. med. Andreja Uštar je izpostavila, da ima delo v zdravstveni negi posebno poslanstvo. »Vaš stisk rok, prijaznost in strokovnost igrajo pomembno vlogo pri vrhunski celostni onkološki obravnavi, ki jo skušamo zagotoviti vsakemu našemu bolniku. Dobitnicam letošnjih priznanj za dosežke iz področja razvoja stroke in izboljševanja kakovosti zdravstvene nege bolnikov z rakom iskreno čestitam!«

Z leve: Irena Oblak, Darija Zupančič, Erna Skorenšek, Ana Čizmić, Andreja Uštar.

Izr. prof. dr. Irena Oblak: »Ponosna sem na dejstvo, da smo pretekli dve leti na Onkološkem inštitutu delovali neprekinjeno in izpolnjevali svoje poslanstvo celostne obravnave onkoloških bolnikov. Z učinkovito organizacijo ter sodelovanjem smo vsak dan nudili varno in strokovno obravnavo vsem bolnikom, ki so prišli na OI. Nobenega nismo zavrnili. To ne bi uspeli uresničiti brez kakovostne zdravstvene nege in oskrbe bolnikov, ki jo zagotavljate sodelavci v zdravstveni negi na OI. Kako uspešni smo v zdravljenju se ne meri zgolj v tednih ali letih preživetja bolnika. Pomembno je, kakšna je kakovost njegovega življenja in k temu prispevamo tudi mi – z našo toplino, prijaznostjo, spoštovanjem ter predvsem s posluhom za bolnikove želje in potrebe. Prav to nam potrjujejo pohvale naših bolnikov. Zato se vam ob tej priložnosti zahvaljujem in vas spodbujam, da še naprej delamo v dobrobit bolnikov.«

Zbrane je nagovorila tudi pomočnica generalne direktorice za zdravstveno nego Darija Zupančič in predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji Ana Istenič, ki je poudarila, da jih svet zdaj potrebuje bolj kot kdaj koli prej: „Če ne skrbimo zase, ne moremo vzdržati vsega, kar leži na naših ramenih. In tega si ne zaslužimo. Zaslužimo si enako raven pozornosti, skrbi in sočutja, kot jo prenašamo na naše paciente. Zaslužimo si, da se počutimo tako dobro, kot poskrbimo za tiste okoli nas.“ ●

Elizabeta Radelj Pepevnik

5. maj - mednarodni dan higiene rok - "Ohranimo življenja: očistimo roke"

Za ozaveščanje o pomenu higiene rok v bolnišnicah in drugih zdravstvenih ustanovah ter zaščiti bolnika pred okužbami, povezanimi z zdravstvom, vsako leto 5. maja obeležujemo mednarodni dan higiene rok.

Okužbe povezane z zdravstvom so tiste, ki jih bolniki pridobijo z bivanjem v bolnišnici ali drugih zdravstvenih ustanovah in lahko resno prizadenejo bolnikovo zdravje, podaljšajo hospitalizacijo ali celo povzročijo smrt. In higiena rok je najpreprostejši, najučinkovitejši in najenostavnejši ukrep za preprečevanje prenosa bolnišničnih okužb.

Ob letošnjem mednarodnem dnevu higiene rok je skupina za promocijo higiene rok v avli stavbe H pripravila stojnico z izobraževalnim gradivom in z možnostjo pregleda uspešnosti razkuževanja rok z ultravioletno svetlobo. Obiska stojnice se je udeležila tudi predstavnica podjetja KIMI, ki je obiskala stojnice tudi po ostalih slovenskih bolnišnicah in bila mnenja, da je bila na Onkološkem inštitutu promocija najbolje pripravljena.

Letošnja tema mednarodnega dneva higiene rok se osredotoča na kulturo varnosti in kakovosti, z namenom spodbude zdravstvenih delavcev kot ključnih akterjev k doseganju ustreznega vedenja in odnosa. Ključno vodilo skupine za promocijo higiene rok je širjenje kulture varnosti in kakovosti, z opozarjanjem na 5 trenutkov za higieno rok, saj bomo le na ta način zaščitili naše bolnike, ki predstavljajo še posebej ranljivo skupino. ●

Pregled rok na aparatu »didakta box« pokaže, kako dobro smo si razkužili roke.

Aleksandra Grbič

Na stojnici so lahko bolniki in zaposleni ter ostali mimoidoči našli vse potrebne informacije in predstavitve pravilne tehnike razkuževanja rok. Organizator promocije Dejan Inđić in Valentina Levstek sta bila na voljo vsem, ki so želeli dodatne informacije in pregled razkuženih rok na aparatu „didakta box“. Na stojnici so bila na voljo tudi žepna razkužila in informativne zloženke.

Nova sobna kolesa na Oddelku za limfome

Šest sobnih koles je bolnikom s krvnimi raki, ki se zdravijo na Onkološkem inštitutu Ljubljana, podarilo Slovensko združenje bolnikov z limfomom in levkemijo, L&L, ob svojem 15. jubileju.

V petek, 3. 6. 2022, jih je sprejela predstojnica oddelka prof. dr. Barbara Jezeršek Novaković, ki se je za donacijo združenju iskreno zahvalila in poudarila, da so kolesa pomembna pridobitev za bolnike.

Prof. dr. Barbara Jezeršek Novaković: »Pri nas so bolniki dolgo hospitalizirani, imajo težave z mobilnostjo in kondicijo, zato je to pomembna pridobitev za naš oddelek. Mi zdravimo z agresivnimi terapijami in zdravljenje se najboljše obnese pri bolnikih, ki so fit. To kondicijo je treba vzdrževati z ustrezno prehrano in telesno vadbo. Dostikrat nam pripeljejo tudi povsem nepokretne paciente po kakšni operaciji in podobno. Za te bolnike potrebujemo res veliko časa, da jih spravimo k sebi.«

Ob predaji koles je bila donacije vesela tudi vodja fizioterapevtov na OI Nina Brekalo: »Fizioterapija odslej ne bo zgolj hoja bolnika po hodnikih v našem spremstvu, ampak bomo bolnike spodbujali, da bodo lahko aktivni večkrat na dan. Telesna vadba je pomemben del celostne obravnave, tako s fizičnega kot psihičnega vidika, saj se s kolesarjenjem bolnik tudi malo zamoti, da njegov dan ni razpet zgolj med preiskavami ter terapijami in obremenjen z izvidi. Hkrati pa lahko s sobnim kolesom bolnik lažje spremlja svoj telesni napredek. Zato je sobno kolo za bolnika tudi pomembna motivacija.«

Medicinska sestra z Oddelka za limfome Tjaša Pečan Salokar: »Gre za prva sobna kolesa za prav naš oddelek. Tako, da sem zelo vesela, da smo jih pridobili. Bolnike bomo spodbujali, da jih tudi čim bolj uporabljajo. Sama sem medicinska sestra, ki bolnike zelo priganjam h gibanju, ker pravim, da brez tega ne bo nič, saj televizija ni vse! Bolniki res pogrešajo telesno aktivnost, zlasti mladi, ki jih je pri nas kar nekaj. Poleg odhoda v park bodo imeli zdaj priložnost s sobnimi kolesi prekolesariti tudi kakšen kilometer.«

ERP, SBH Združenje L&L

Predaja donacije koles na Oddelku za limfome (z leve) Nina Brekalo, Kristina Modic in Barbara Jezeršek Novakovič

Predsednica Slovenskega združenja bolnikov z limfomom in levkemijo, L&L Kristina Modic (levo na sliki) je poudarila, da si v združenju želijo, da bodo sobna kolesa svojim uporabnikom na Onkološkem inštitutu dobro služila, jim vračala telesno zmogljivost, optimizem ter motivacijo in jih srečno pripeljala do želenega cilja.

Spremljanje kakovosti eden ključnih ciljev Državnega programa obvladovanja raka 2022–2026

16. junija je potekala druga seja strokovnega sveta Državnega programa obvladovanja raka (DPOR), ki je z letošnjim letom prešel v upravljanje in koordinacijo na Onkološki inštitut. Na seji je koordinatorica Sonja Tomšič predstavila predlog delovanja strokovnih skupin in organov DPOR za namene spremljanja kakovosti obravnave bolnikov z rakom. Eden ključnih ciljev DPOR 2022-2026 je, da bi bil vsem bolnikom z rakom na podlagi spremljanja kazalnikov zagotovljen enak nivo kakovosti obravnave po celi državi.

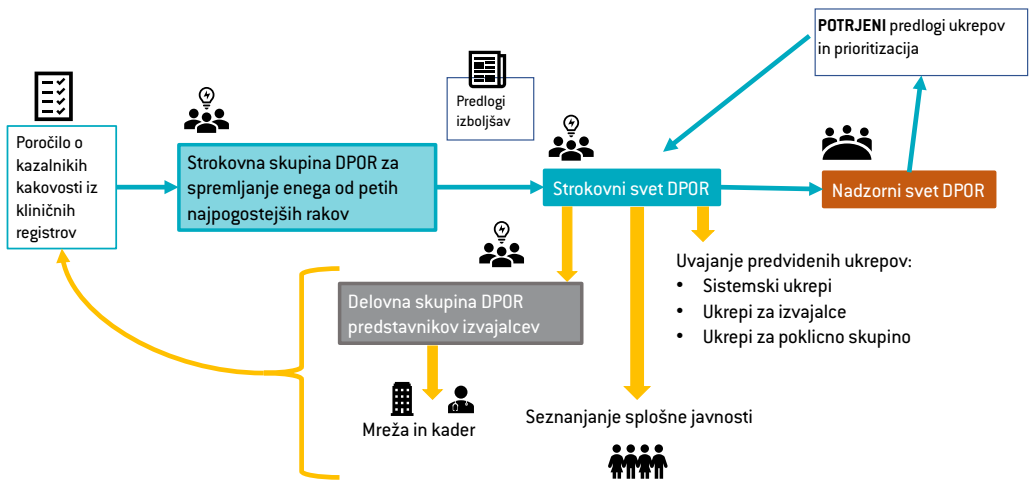
Na seji je bil predstavljen predlog procesa vrednotenja kakovosti obravnave bolnikov z najpogostejšimi raki – primer Kliničnega registra kožnega melanoma, ki je prvi izmed načrtovanih petih kliničnih registrov in je zaživel leta 2017. Tu spremljajo obravnavo bolnikov glede na aktualne smernice, kar obsega 25 kazalnikov. Po podobnem principu se pripravljajo tudi ostali klinični registri (za rak dojk, pljuč, debelega črevesa in danke, prostate), pri vseh pa je ključno delovanje multidisciplinarne skupine, ki podatke spremlja. V prihodnje je predvidena nadgradnja spremljanja podatkov predvsem na področju kakovosti življenja bolnika tako pred boleznijo kot po zdravljenju.

Predstavljeni so bili tudi preliminarni rezultati pilotnega projekta celostne rehabilitacije bolnic z rakom dojk OREH, ki se sicer trenutno izvaja le na Onkološkem inštitutu. Na podlagi rezultatov projekta je predvidena širitev na druge lokacije raka in druge bolnišnice, ki obravnavajo bolnike z rakom. ●

Sonja Tomšič, Vesna Škrbec

Predviden proces spremljanja kakovosti obravnave in ukrepanja (DPOR 2022–2026)

Za spremljanje kakovosti obravnave je potreben dogovor o kazalnikih za spremljanje, ki odražajo ključne točke, opredeljene v smernicah zdravljenja. Smernice in spremljanje kazalnikov je v rokah strokovnih multidisciplinarnih skupin, ki bodo na podlagi letnih poročil, ki jih bo pripravil Register raka RS, podale predloge za izboljšave. Ti predlogi bodo obravnavani na Strokovnem svetu DPOR, ki združuje strokovnjake z različnih strokovnih področji obvladovanja raka, nato pa bodo obravnavani na Nadzornem svetu DPOR, ki združuje odločevalce in predstavnike nevladnih organizacij. Ti se bodo odločili, kateri od predlaganih ukrepov bodo prioritetno uveljavljeni in na kakšen način – ali bodo to sistemske spremembe ali ukrepi pri posameznem izvajalcu ali pri posamezni poklicni skupini.

Slavnostna seja Zveze slovenskih društev za boj proti raku

Ob pričetku tradicionalnega Evropskega tedna boja proti raku je 25. 5. 2022 na Ministrstvu za zdravje potekala tradicionalna 39. slavnostna seja Zveze slovenskih društev za boj proti raku, na kateri so podelili plakete in priznanja zaslužnim posameznikom, ki s svojim delom pomembno pripomorejo pri ozaveščanju prebivalstva glede preventive raka ter s tem doprinesejo k obvladovanju raka.

Zlate plakete so tokrat podelili posameznikom, ki so s svojim požrtvovalnim delom v času pandemije covid-19 na državni ravni pomembno pripomogli k temu, da je bila onkološka dejavnost, vključno s preventivo raka v Sloveniji, tudi v času pandemije covid-19 prepoznana kot pomembna zdravstvena dejavnost.

Zlate plakete je prejemnikom izročil minister za zdravje Janez Poklukar, prejeli pa so ga strokovna direktorica Onkološkega inštituta Ljubljana izr. prof. dr. Irena Oblak, dr. med., vodje vseh treh presejalnih programov v Sloveniji: vodja Programa Svit dr. Dominika Novak Mlakar z Nacionalnega inštituta za javno zdravje, vodja programa DORA mag. Kristijana Hertl z Onkološkega inštituta Ljubljana, vodja programa ZORA doc. dr. Urška Ivanuš z Onkološkega inštituta Ljubljana ter Mojca Gobec, dr. med., dolgoletna direktorica Direktorata za javno zdravje, sedaj vodja Sektorja za preprečevanje bolezni in poškodb na Ministrstvu za zdravje.

Minister za zdravje Janez Poklukar: »Podatki kažejo, da so se mnogi dejavniki tveganja za kronične bolezni in za raka poslabšali. Ker vemo, da lahko z dobro preventivo več kot tretjino rakov preprečimo, je zelo pomembno, da okrepimo preventivne aktivnosti in presejanja za zgodnje odkrivanje rakavih bolezni. Prav na tem področju ste zveze, regionalna in lokalna društva naši nepogrešljivi partnerji. Vi ste tisti, ki na terenu nagovarjate ljudi, izvajate programe ozaveščanja in ste zagovorniki zdravega načina življenja. Pri tem vašem poslanstvu vas ni ustavila niti epidemija. Zelo me veseli, da so presejalni programi, z izjemo prvega vala, delovali nemoteno in da so rakavi bolniki kljub težkim okoliščinam dobili vso potrebno oskrbo. Zato vsem, ki ste bili dejavni pri tem, izrekam iskreno zahvalo.«

Predsednica Zveze slovenskih društev za boj proti raku doc. dr. Urška Ivanuš, dr. med.: »Družba in posamezniki moramo narediti vse, kar je v naši moči, da ljudje ne

S slavnostno sejo se je simbolično pričel tudi tradicionalni Evropski teden boja proti raku, ki je potekal od 25. do 31. maja pod okriljem Zveze evropskih društev proti raku (ECL), katerih članica je tudi Zveza. Slavnostne seje se je udeležila tudi svetovalka predsednika republike Vlasta Nussdorfer.

Generalna direktorica Onkološkega inštituta Andreja Uštar je zvezi čestitala za njihovo dolgoletno delo in prizadevanja, da preventivne akcije potekajo po Sloveniji skozi celo leto.

Izr. prof. dr. Irena Oblak je ob prejemu zlate plakete poudarila, da so za to častitljivo priznanje zaslužni številni sodelavci inštituta, predvsem člani korona skupine, predstojniki, vodje, zaposleni na nadzorni triažni točki in vsi ostali, ki so se skupaj borili, da je OI med epidemijo deloval neprekinjeno.

bodo zbolevali in umirali zaradi rakov, ki bi jih lahko preprečili ali odkrili zgodaj. Zato prebivalce Slovenije z različnimi akcijami skupaj z našimi partnerji pozivamo, da skrbijo za zdrav življenjski slog, se ne prepustijo zdravju škodljivim razvadam, se odzovejo vabilom v presejalne programe za raka ter so pozorni na zgodnje znake raka. Izjemno sem vesela, da smo letošnjo slavnostno sejo Zveze ponovno uspeli izpeljati v živo in iskreno čestitam vsem prejemnikom plaket in priznanj in se jim zahvaljujem za njihov doprinos k obvladovanja raka tudi v času pandemije covid-19. Prebivalce Slovenije pa pozivam, da naj upoštevajo 12 priporočil Evropskega kodeksa proti raku v največji možni meri in naj ne odlašajo s klicem osebnemu zdravniku, če posumijo, da imajo simptome sumljive za raka. Nikoli ne bo boljši čas, da poskrbimo za svoje zdravje, kot je sedaj!« ●

ERP

Info točka za bolnike in svojce ponovno odprta

V pritličju stavbe DEH se je ponovno odprla INFO točka onkoloških društev, namenjena bolnikom ter svojcem za pogovore in posredovanje informacij, ki je bila zaradi pandemije covid-19 zaprta dalj časa. Društva delujejo po vnaprej dogovorjenem urniku. ●

SODELUJEJO:

- EUROPACOLON – Združenje za boj proti raku debelega črevesa in danke
- EUROPA DONNA – Slovensko združenje za boj proti raku dojk
- L&L – Slovensko združenje bolnikov z limfomom in levkemijo
- Slovensko društvo hospic
- DOBSLO – Društvo onkoloških bolnikov Slovenije

Na sliki Nada Lamovšek iz društva Europacolon.

URNIK	PON	TOR	SRE	ČET	PET
9.00-10.00	EUROPACOLON	Europa Donna	DOBSLO	L&L	DOBSLO
10.00-11.00	9.00-16.00	9.00-13.00 ali 10.00-14.00	9.00-13.00	9.00 - 13.00	9.00-14.00
11.00-12.00					
12.00-13.00					
13.00-14.00			Slovensko društvo hospic		
14.00-15.00			13.00-15.00		

V akciji „Moj zdravnik“ priznanje prejela asist. Domen Ribnikar in doc. dr. Urška Ivanuš z Onkološkega inštituta Ljubljana

9. junija je revija Viva že 26. po vrsti podelila priznanja nagrajencem akcije Moj zdravnik. Letos sta med prejemniki laskavega priznanja kar dva zaposlena na Onkološkem inštitutu Ljubljana, na kar smo še posebej ponosni. Za srčno, strokovno in sočutno delo je naziv Moj onkolog 2022 prejel asist. Domen Ribnikar, dr. med., specialist internistične onkologije. V kategoriji Moj specialist 2022 pa je tokrat prvič prejela priznanje zdravnica s področja javnega zdravja, in sicer doc. dr. Urška Ivanuš, dr. med., vodja državnega programa ZORA in predsednica Zveze društev za boj proti raku, prepoznana predvsem kot neposredna, strokovna, prijazna in delovna oseba, ki je svoje poslanstvo našla v preventivnem delovanju zdravstvenega sistema.

ERP

Doc. dr. Urška Ivanuš je poudarila, da je podpornica prijaznosti. »Če bi bili zdravstveni delavci in sploh vsi ljudje bolj prijazni, bi zdravstveni sistem veliko bolje deloval – s tem mislim na organizacijo in tudi na odnose v zdravstvu. Življenje bi bilo veliko lepše, če bi se vsak posameznik vsak dan vprašal, kaj lahko dobrega naredi zase in za druge,« je dejala.

Na sliki vsi letošnji dobitniki priznanja Moj zdravnik. Akcija Moj zdravnik je potekala pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Asist. Domen Ribnikar poudarja, da si je treba prizadevati za dobre medsebojne odnose in mlade zdravnike, ki prihajajo s fakultete v bolnišnice, začeti zgodaj učiti, kaj je dobra in zdrava komunikacija. Tudi sam se trudi vzgajati čim boljše prihodnje rodove onkologov. Pred kratkim ga je namreč Zdravniška zbornica Slovenje izbrala za glavnega mentorja za specializacijo iz internistične onkologije. Daljši pogovor z obema dobitnikoma si lahko preberete na spletni strani revije Viva.

KADROVSKI KOTIČEK

Spremembe in dopolnitve Statuta Onkološkega inštituta Ljubljana in sprememba Pravilnika o notranji organizaciji

Dne 30. 5. 2022 je Vlada RS dala soglasje k Spremembam in dopolnitvam Statuta javnega zdravstvenega zavoda Onkološki inštitut Ljubljana (OI), ki ga je Svet OI sprejel 20. 5. 2022. Spremembe ter dopolnitve statuta so vezane predvsem na organizacijsko strukturo OI in umestitev glavne medicinske sestre pod strokovnega direktorja.

Onkološki inštitut je celovit nacionalni onkološki center, ki z multidisciplinarnim pristopom opravlja naloge s področja primarne ter sekundarne preventive raka, diagnostike, zdravljenja, onkološke zdravstvene nege, rehabilitacije, paliativne oskrbe bolnikov z rakom in skrbi za uravnotežen razvoj onkologije v državi. Strateškemu razvoju OI, tako strokovnemu kot poslovnemu, mora slediti tudi notranja organizacija OI, ki omogoča izvedbo zadanih ciljev, zato je bila sprememba Statuta OI nujna.

UMESTITEV GLAVNE MEDICINSKE SESTRE IN EPIDEMIOLOGIJE IN REGISTRA RAKA

Potrebno je bilo vpeljati enovito ureditev zdravstvene dejavnosti, ki bo vse zdravstvene delavce in zdravstvene sodelavce, ki sodelujejo pri obravnavi bolnika, združevala in povezovala pod okriljem strokovnega direktorja. Statut tako določa, da je glavna medicinska sestra pomočnica strokovnega direktorja za področje zdravstvene nege. Cilju združevanja stroke pod strokovnim direktorjem in umestitvijo v zdravstveno dejavnost je sledila tudi umestitev Epidemiologije in registra raka v zdravstveno dejavnost, katere del je.

DVA LOČENA DIAGNOSTIČNA SEKTORJA IN BOLNIŠNIČNA LEKARNA KOT SAMOSTOJNA DEJAVNOST

Zaradi širitve obsega dela ter razvoja stroke slikovne in laboratorijske diagnostike novi statut določa dva ločena diagnostična sektorja, in sicer Sektor slikovne diagnostike in Sektor laboratorijske diagnostike. Skladno z Zakonom o lekarniški dejavnosti pa je v statutu sedaj določena tudi lekarniška dejavnost kot samostojna dejavnost, ki se izvaja v Bolnišnični lekarni.

MOŽNOST DVEH POMOČNIKOV GENERALNEGA DIREKTORJA

Zaradi rasti kompleksnosti dela in števila zaposlenih, novih investicij usmerjenih v reševanje prostorske stiske, predvsem pa glede na cilje, zastavljene v novi strategiji OI, generalni direktor potrebuje pomočnika za pomoč pri vodenju. Ustrezna kadrovska okrepitev je zato nujna, statut pa sedaj omogoča, da ima lahko generalni direktor pomočnika za ekonomsko področje in/ali pomočnika za tehnično področje.

Spremembi statuta bo sledila sprememba Pravilnika o notranji organizaciji, ki se bo spremenil zgolj v delu, ki se nanaša na spremembe statuta. Pravilnik bo prinesel organizacijo, ki bo omogočala zasledovanje postavljenih strateških ciljev ter razvoj stroke in omogočal ustrezen nadzor nad delom ključnih kadrov, saj tako statut kot pravilnik določata jasne odgovornosti in naloge zaposlenih na strateško pomembnih delovnih mestih. ●

Kaja Kališnik, Kadrovska služba

PRAVNI KOTIČEK

Delovna uspešnost v javnem sektorju

Plačni sistem javnega sektorja velja za ves javni sektor, ki ga sestavljajo proračunski uporabniki (državni organi, javne agencije, javni skladi, javni zavodi …), in temelji na Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) in na njegovi podlagi sprejetih predpisih ter kolektivnih pogodbah. Poleg osnovne plače so zaposleni pod pogoji, ki jih določa normativni okvir, upravičeni še do dodatkov in dela plače iz naslova delovne uspešnosti, ki jih podrobneje predstavljamo v tem članku.

Javni uslužbenci so lahko upravičeni do:

- redne delovne uspešnosti,
- delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu in
- delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela.

REDNA DELOVNA USPEŠNOST

Del plače za redno delovno uspešnost pripada javnemu uslužbencu, ki je pri opravljanju svojih rednih delovnih nalog dosegel nadpovprečne delovne rezultate. Ta del plače lahko letno znaša največ dve osnovni mesečni plači

javnega uslužbenca, pri čemer se kot osnova upošteva višina osnovne plače javnega uslužbenca v mesecu decembru preteklega leta. Del plače za redno delovno uspešnost se izplača najmanj dvakrat letno.

Merila in kriterji za izplačilo:

- znanje in strokovnost,
- kakovost in natančnost,
- odnos do dela in delovnih sredstev,
- obseg in učinkovitost dela in
- inovativnost.

Vsak posamezen kriterij za ugotavljanje delovne uspešnosti iz prejšnjega odstavka je ovrednoten z 1 točko, ki pomeni doseganje nadpovprečnih delovnih rezultatov pri posameznem kriteriju. Ugovor zaradi nestrinjanja s točkovanjem ni mogoč.

DELOVNA USPEŠNOST IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU

Delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu je mogoče izplačati, kadar zavod poleg sredstev za izvajanje javne službe pridobiva sredstva tudi s prodajo blaga in storitev na trgu. Pri tem pa mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- opravlja storitve javne službe v dogovorjenem obsegu in kakovosti na podlagi sprejetih programov dela, katerih sestavni del je obseg posamezne javne službe, ki ga je potrdil financer in finančni načrt za izvajanje posamezne javne službe, oziroma v skladu s pogodbo o opravljanju storitev javne službe,
- v letnem poročilu za preteklo leto izkazuje izravnane prihodke in odhodke za izvajanje javne službe, razen v izjemnih primerih, določenih z uredbo vlade,
- v letnem poročilu za preteklo leto izkazuje vsaj izravnane prihodke in odhodke od prodaje blaga in storitev na trgu,
- ima sprejet celoten program dela in celoten finančni načrt za tekoče leto,
- ima normative za delitev stroškov, ki nastanejo pri opravljanju javne službe oziroma prodaji blaga in storitev na trgu.

Obseg sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu sme znašati največ 50 odstotkov dosežene razlike med prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu. Znotraj tega okvira konkretno višino sredstev, namenjeno izplačilu dela plače za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu, določi generalni direktor po predhodnem dogovoru z reprezentativnimi sindikati.

Dinamiko izplačil dela plače za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu določi svet zavoda na predlog generalnega direktorja.

Delovna uspešnost iz prodaje blaga in storitev na trgu se izplača v nominalnem znesku in ni odvisna od višine plače javnega uslužbenca.

Višina dela plače za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela lahko znaša največ 20 odstotkov osnovne plače javnega uslužbenca.

DELOVNA USPEŠNOST IZ NASLOVA POVEČANEGA OBSEGA DELA

Delovna uspešnost iz naslova povečanega obseg dela se lahko izplača, če so za ta namen na razpolago sredstva iz prihrankov sredstev za plače, ki nastanejo zaradi odsotnosti javnih uslužbencev, ali nezasedenih delovnih mest, za katera so bila predvidena sredstva v finančnem načrtu uporabnika proračuna, in sredstev za posebne projekte. Poleg tega mora biti izkazano, da je javni uslužbenec opravil delo, ki presega pričakovane rezultate dela v posameznem mesecu.

Pisno odločitev o povečanem obsegu dela in plačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela sprejme generalni direktor za posamezni mesec, na podlagi predhodno sklenjenega dogovora in poročila o opravljenem povečanem obsegu dela.

Višina dela plače za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela lahko znaša največ 20 odstotkov osnovne plače javnega uslužbenca. ●

Špela Sitar, Pravna služba

PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU

Poletje – čas za psihično zavetje

Poletje je čas, ko se običajni delovni ritem umiri. Počitniški čas nam omogoča, da si opomoremo od stresa pri delu in v vsakdanjem življenju. V času po dveletni pandemiji covida-19 je še posebej pomembno, da si privoščimo čas za odklop in počitek, četudi v udobju svojega doma. Vendar se poletju navkljub ne moremo zanašati na to, da bodo na počitnice odšle tudi vse naše težave. Tudi med dopustom se lahko znajdemo v položaju, ki za nas predstavlja težko breme. Zato je pomembno, da si pred dopustom prisluhnemo in razmislimo, kakšen dopust si v resnici želimo. Da se bomo temeljito in učinkovito odpočili od dela in vsakodnevnega stresa ter se vrnili na delo polni energije.

Približno 26 % vprašanih pogosto doživlja stres in ima težave z njegovim obvladovanjem.

Najpogostejši razlog za stres vprašani navajajo obremenitve na delovnem mestu

STRES NA DELOVNEM MESTU

Stres na delovnem mestu je eden največjih zdravstvenih in varnostnih izzivov, s katerimi se srečujemo v Evropi. Je ena od oblik psihosocialnega stresa in pomeni neskladje med visokimi zahtevami na delovnem mestu ter posameznikovo nezmožnostjo izpolnjevanja teh zahtev in predstavlja porušeno ravnovesje med vloženim naporom in nagrado za opravljeno delo, povezan pa je z visoko stopnjo nezanesljivosti delovnega mesta (EC, 2008).

Doživljanje stresa na delovnem mestu je eno izmed najpogostejših tveganj, ki lahko resno ogrozijo naše fizično in duševno zdravje. Število ljudi, trpečih zaradi stresa, ki ga povzroča ali poslabša njihovo delovno mesto, se bo glede na obstoječe raziskave in študije verjetno še povečalo. Po podatkih raziskave Eurostat je v Evropski uniji doživljanje stresa na delovnem mestu najpogostejša težava, povezana z delovnim mestom, ki prizadene 27 % delavcev v Evropski uniji (EC, 2014; op. v pretekli raziskavi so bile najpogostejša težava bolečine v hrbtu). Kar 53 % delavcev meni, da je stres na delovnem mestu ključno tveganje za zdravje in varnost na delovnem mestu.

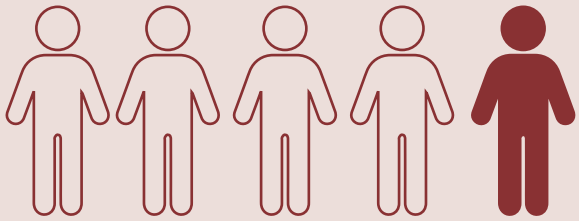
VZROKI ZA STRES PRI DELU – PSIHOSOCIALNI DEJAVNIKI TVEGANJA

Vzroki za stres pri delu so lahko zelo različni. Na delovnem mestu preživimo dobršen del življenja, zato ni vseeno, kako se tam počutimo. Na naše duševno in telesno počutje vpliva veliko različnih dejavnikov, nekateri so zelo oprijemljivi (npr. kakovost zraka, temperatura, hrup ...), spet drugi delujejo nekoliko subtilneje – včasih niti ne vemo, da vplivajo na nas. Med slednje spadajo težave pri komunikaciji in v odnosih, narava dela, zahtevnost delovnega mesta s stopnjo avtonomije itd., uvrščamo pa jih med psihosocialne dejavnike tveganja.

Vsakdo lahko trpi zaradi stresa pri delu, ne glede na to, ali je vodstveni delavec, strokovnjak, tehnik ali delavec v proizvodnji.

SAMO DELO BREZ POČITKA IN SPROSTITVE

Ob neusmiljenem stresu, ki ga je povzročila pandemija, in njenem vplivu na delo se občutki izgorelosti krepijo. Bolj kot kdajkoli prej se posamezniki pri delu počutijo izčrpane, cinične in manj sposobne. Prekomerno delo brez obdobij okrevanja in možnosti za nagrajevanje

Približno eden od petih ljudi na delovnem mestu občuti duševne težave.

dejavnosti lahko privede do izgorelosti ali razvoja motenj duševnega zdravja. Sposobnost, da se odzovemo na izzive, ostanemo pri nalogi ter nadzorujemo svoja čustva in vedenje, lahko dopolnimo s počitkom. Potrebujemo pozitivna čustva, ki jih naravno občutimo celo na kratkih počitnicah, ko se ukvarjamo z zabavnimi in smiselnimi dejavnostmi.

POMEN DOPUSTA ZA NAŠE FIZIČNO IN DUŠEVNO ZDRAVJE

Vsakdo potrebuje dopust. Ne glede na zahtevnost dela imamo vsi svojo osebno različico dojemanja in zaznavanja stresa, povezanega z delom. Morda se bomo soočili z bremenom izpolnjevanja kratkih rokov, sprejemanja ključnih odločitev ali obvladovanja zapletenosti potreb gospodinjstev. Naš stres lahko vključuje tudi stres zaradi nizkih dohodkov ali brezposelnosti. Večina se nas v življenju sooči z različnimi vrstami stresa, nekaterih zaradi preobremenjenosti sploh ne zaznamo in morda tudi ne priznamo.

Kronični stres v določeni meri nedvomno vpliva na sposobnost našega telesa, da se upre okužbam, vzdržuje vitalne funkcije in celo zmožnosti, da se izognemo poškodbam. Ko smo pod stresom in utrujeni, je bolj verjetno, da bomo zboleli, in obstaja celo verjetnost, da se nam bo pripetila nesreča. Vse to ima velik vpliv npr. na kakovost spanja, naš metabolizem, nenazadnje se utegne celo genetski material v celicah našega telesa degenerirati. Ne samo da lahko posledično postanemo bolj razdražljivi, depresivni in zaskrbljeni, ampak se bo poslabšal tudi naš spomin, sprejemati bomo začeli slabše odločitve.

Celo ljudje, ki trdijo, da imajo radi način življenja pod visokim pritiskom, bodo v svojih mirnejših trenutkih priznali, da so časi, ko se želijo le za kratek čas odmakniti od vsega.

Prednosti počitnic segajo tudi v družinske odnose. Družinske počitnice pozitivno prispevajo k družinskemu povezovanju, komunikaciji in solidarnosti. Skupni družinski spomini in čas, preživet skupaj, odmaknjenost od običajnih vsakodnevnih dejavnosti (šola, delo itd.) pomagajo pri spodbujanju medsebojnih pozitivnih vezi. Čeprav lahko družinske počitnice prispevajo svoj delež stresa, so koristi večje od tveganj, tudi v družinah, ki sicer niso posebej povezane.

ZAKAJ MORATE LETOS NA DOPUST, ČEPRAV NE BOSTE ODPOTOVALI DALEČ

Občutki izgorelosti, tesnobe in depresije so po dveh letih življenja v globalni pandemiji ob kolektivnih travmah in konfliktih med delom in v življenju na najvišji ravni. Že kratek čas za odklop in sprostitev je lahko pravi čudež za telo in um. Dopust bo zelo koristil našemu duševnemu zdravju in napolnili si bomo zaloge energije za nove izzive. Dopust lahko preživimo tudi v lastnem domu, če resnično izkoristimo prosti čas in se odklopimo od dela.

PONOVNO DEFINIRANJE POČITNIC

Ne glede na to, kam greste ali kaj počnete, naj počitnice zagotavljajo:

- odmik od običajnega vsakdanjega življenja,
- spodbudo k zagotavljanju duševnega in/ali fizičnega zdravja,
- avanturo, ki bogati življenje
- ali kombinacijo vseh treh.

Bolje več krajših dopustov kot en daljši, a vsaj enkrat na leto si privoščite deset do štirinajst dni dopusta

V času dopusta počnite tisto, v čemer uživate in kar napolni vaše baterije. To pomeni, da ne sledite všečnim trendom ali priporočilom medijev. Nekdo, ki je nenehno vpet v medosebne odnose na delovnem mestu, si morda na dopustu želi več samote, morda pa tudi ne, saj se rad druži tudi v počitniškem času. Nekomu po napornem fizičnem delu ustreza popoln odklop od fizičnega dela in tudi socialnih stikov. Tako je zanj izvrstno preživet dan dopusta lahko tudi kar doma, na kavču. Sicer pa so počitnice lahko tudi aktivne, pri tem pa ni treba pretiravati in početi vsega, česar sicer med letom ne delamo, samo zato, da bi se izživeli. V takem primeru se bomo v službo z dopusta vrnili povsem izžeti. Prava mera naj bo vodilo tudi pri preživljanju dopusta. Ali se z dopusta vrnemo z napolnjenimi baterijami, ni toliko odvisno od tega, koliko denarja imamo in kam potujemo, kot marsikdo pogosto napačno sklepa. Če boste poslušali sebe in svoje potrebe, pri izbiri dopusta ne boste zgrešili.

KAKŠEN NAJ BO VAŠ DOPUST

Odklop in odhod na dopust nista vedno najlažja stvar, saj se nam prevečkrat zgodi, da smo do zadnje minute pred odhodom z dela vpeti v delovne naloge. Veliko ljudi pove, da potrebujejo nekaj dni, preden začutijo sprostitev in dobesedno »izklopijo možgane«. Dogaja se, da smo dopust dojemali na poseben način. In nedavne omejitve, ki smo jih bili deležni zaradi koronavirusa, so nam morda preprečile izvedbo načrtovanega dopusta, pa naj gre za kratek oddih doma na eni ali za potovanja v oddaljene tuje države, ki smo jih že vrsto let želeli obiskati, na drugi strani. Toda dopust se lahko udejanji na različne načine in morda še nikoli ni bilo take potrebe po tem, da si ga vzamemo. Ni naključje, da smo v letu majhne ločnice med domačim in poklicnim življenjem opazili okrepitev občutkov tesnobe in depresije. Potreba po odmoru je ključnega pomena za naše dobro počutje, naše duševno zdravje. In če res želimo biti osredotočeni na delo, je ključnega pomena tudi, da si zagotovimo optimalno delovanje in s tem še naprej ohranjamo kakovost dela. ●

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Viri in literatura:
European Communities (2008): Consensus Paper: Mental Health in Workplace Settings. Luxemburg: EC. Dostopno 3. septembra 2015 na spletni strani:
http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/mental/docs/consensus_workplace_en.pdf
European Comission (2014): Flash Eurobarometer 398 on Working conditions, summary. Dostopno 24. avgusta 2014 na spletni strani:
http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_398_en.pdf
Duševno zdravje na delovnem mestu [Elektronski vir] / [avtorice Maja Bajt ... et al.]. – El. knjiga. –
Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2015. Način dostopa (URL): http://www.nijz.si

Moram priznati, da sem ob diagnozi, ki sem jo izvedela, bila zelo v slabem stanju, vendar sem vseskozi upala in še vedno upam, da mi boste vsak po svojih najboljših močeh pomagali. Res se bi zahvalila vsakemu posamezniku in ni besed, ki vam bi jih izrazila ob vaši pomoči. Hvala je premalo, je pa iz srca, še enkrat najlepša hvala. Ostanite še naprej takšni in pomagajte ljudem, ki so pomoči potrebni. HVALA še enkrat.

J. K., 4. 3. 2022

Veseli smo vsake pohvale, ki jo prejmemo. Številni pohvalijo zaposlene ustno, nekateri pa svoje misli raje zapišejo. Pohvale, ki jih prejmemo na e-naslov: pohvale.pritozbe@onko-i.si, preko anonimnega spletnega obrazca in pohvale, ki so zapisane v Knjigi vtisov (nahajajo se na različnih oddelkih), so objavljene na naši spletni strani: www.onko-i.si/onkoloski-institut/pohvale-in-pritozbe/vase-pohvale. Nekaj jih objavljamo tudi tukaj.

Zahvala vsem zdravnikom in medicinskemu osebju - Povejte, kje so se izgubile iz medijev in vsakdanjih pogovorov besede o dobrih, prijaznih in lepih stvareh. Zadušile so se in umrle v poplavi novic o nasilju, umorih, katastrofah, velikih in malih škandalih, pri špekulantih s senzacijami, na ustih črnogledih prerokov. Jaz jih vam povem in si jih delite med seboj.
Besede hvala in zahvala so namenjene ljudem, ki so meni in mojemu možu nesebično pomagali s svojo strokovnostjo in človeško toplino in naju spodbujali v težkih trenutkih. Iskrena hvala vam in vsem vašim sodelavcem: dr. David Osredkar, dr. med., mag. far. - Železničarski zdravstveni dom; prim. dr. Boris Jančar, dr. med. - Onkološki inštitut; doc. dr. Aleš Grošelj, dr. med - UKC Klinika za otorinolaringologijo; prof. dr. Primož Strojan, dr. med. - Onkološki inštitut; prof. dr. Janja Ocvirk, dr. med. - Onkološki inštitut; Tanja Bohinc, dr. med. - OI Protibolečinska ambulanta; Jernej Benedik, dr. med. - OI Oddelek za akutno paliativno oskrbo.

Ana Furlan, 11. 5. 202

Ob boleči izgubi drage mame Danile Ozbič, se želim iskreno zahvaliti prof. dr. Viljemu Kovaču za njegov trud, spodbudo in besede tolažbe.
S prijaznimi pozdravi,

Uljana Ozbič, 24. 5. 2022

Neizmerna hvala celotnemu oddelku intenzivne terapije operativnih strok, ko človek najde toplino, se šele zaveda, kako prisrčnost pogreje dušo in srce. Gledam oblake, obdajajo me angeli. Hvala.

M. M., 10. 3. 2022

Onkološki inštitut Ljubljana pridobil akreditacijo OECI Cancer Center

Onkološki inštitut Ljubljana (OI) je 20. maja 2022 pridobil evropsko onkološko akreditacijo po standardih, ki jo podeljuje priznana Evropska organizacija onkoloških inštitutov (Organisation of European Cancer Institutes – OECI). S tem je inštitut pridobil naziv Onkološki center OECI (OECI Cancer Centre). OI je tudi edini center v Sloveniji, ki je pridobil akreditacijo s področja onkologije.

Aprila 2020 smo se na Onkološkem inštitutu odločili, da pristopimo k pridobitvi akreditacije OECI, kjer gre za program ocenjevanja kakovosti, ki je osredotočen na multidisciplinarno integrirano oskrbo in raziskave raka. Na OI je konec novembra 2021 potekala prva presoja; opravila jo je neodvisna skupina strokovnjakov iz evropskih centrov in inštitut ocenila na številnih področjih, med drugim upravljanje; organizacija sistema vodenja kakovosti; vključevanje in opolnomočenje bolnikov; multidisciplinarna obravnava bolnikov; preprečevanje in zgodnje odkrivanje raka; diagnosticiranje in zdravljenje raka; raziskovanje; izobraževanje in usposabljanje.

Na podlagi konkretno napisanih aktivnosti za izboljšave je Odbor za akreditacijo in imenovanje OECI potrdil akcijske načrte za izboljšave ter v maju letos podelil Onkološkemu inštitutu certifikat o akreditaciji in na podlagi kvantitativnih meril OI imenoval kot Onkološki center OECI (OECI Cancer Centre).

Eno leto po izdaji certifikata, ki je veljaven do maja 2027, mora OI pripraviti pisno poročilo o napredku pri doseganju ciljev, ukrepov in časovnega načrta, določenih v načrtu izboljšav. Nato sledi ponovna prijava za nov krog programa akreditacije in imenovanje šest mesecev pred iztekom veljavnosti certifikata. Če bodo skladno s standardi kakovosti OECI izpolnjeni vsi splošni kriteriji kot so (letni proračun za obravnavo raka in raziskave, število bolniških postelj za zdravljenje hospitaliziranih bolnikov vključno z dnevnim hospitalom) in dodatni kriteriji s področja raziskav, lahko OI pridobi naziv center za celostno oskrbo raka OECI (Comprehensive Cancer Centre - CCC), kar je tudi cilj OI.

Inštitut standarde OECI na podlagi dolgoletnega vrhunskega dela že dosega in se uvršča med najboljše onkološke centre v Evropi. S pridobitvijo certifikata OECI Cancer Center za onkološke centre je inštitut dobil potrditev, da je na pravi poti in da nadaljuje s cilji, ki so bili zastavljeni že pred leti. ●

Onkološki inštitut Ljubljana je 20. maja letos pridobil akreditacijo OECI Cancer Center

Kakovost in varnost na Onkološkem inštitutu Ljubljana v letu 2021

Program in letni načrt za zagotovitev ter nenehno izboljševanje kakovosti in varnosti bolnikov se izvaja skladno z aktivnostmi, ki so zapisane v Splošnem dogovoru, ter skladno s Programom izvajanja kakovosti in varnosti na Onkološkem inštitutu Ljubljana (OI).

PRIORITETNI LETNI CILJI IZBOLJŠEVANJA KAKOVOSTI IN VARNOSTI TER REALIZACIJA

Eden izmed poglavitnih ciljev OI je stalno izboljševanje kakovosti in varnosti bolnikov, v kar so usmerjene posamezne aktivnosti in realizacija letnih zastavljenih ciljev po posameznih področjih. Realizacija ciljev se spremlja in ocenjuje znotraj vodstvenega pregleda.

- V maju 2022 smo pridobili Certifikat o akreditaciji in imenovanju OECI.
- Kakovost in varnost zagotavljamo z rednim izvajanjem notranjih presoj, varnostnih vizit, varnostnih pogovorov ter s timskimi sestanki, kjer našo dejavnost ocenjujemo z vidika uresničevanja smernic obravnave bolnikov.
- Uvajamo izboljšave po krogu PDCA (PLAN, DO, CHECK, ACT). Realizacijo in učinkovitost ukrepov spremljamo ločeno po posameznih področjih.
- Skladno z zahtevami akreditacije OECI smo pripravili šest novih kliničnih poti in posodobili praktično skoraj vse smernice, priporočila za zdravljenje onkoloških bolnikov.
- Izpostavljamo pomembnost komunikacije in sodelovanja vseh zaposlenih.
- Posodobili smo navodila s poudarkom na celostni obravnavi pritožbenih poti s sistemskim spremljanjem vseh pritožb in pohval.
- Obdržali smo relativno visoko število prijav neželenih dogodkov. Poročanje in sistemsko reševanje neželenih dogodkov predstavlja priložnost za sprejem sistemskih ukrepov z namenom zmanjšanja nevarnih dogodkov ali njihovo preprečevanje.
- Vzpostavili smo sistem upravljanja, ki nam omogoča, da so pomembna tveganja, ki jih prepoznamo v okviru svojega delovanja, pravočasno identificirana, celovito obravnavana ter spremljana v okviru naših dnevnih dejavnosti.

ANALIZA OBVEZNIH KAZALNIKOV KAKOVOSTI

Kazalnike kakovosti redno spremljamo in za vsako četrtletje o njih redno poročamo na Ministrstvo za zdravje, nekatere od njih pa objavimo tudi na spletnem mestu OI. Spodaj izpostavljamo nekatere izmed kazalnikov.

Kazalnik št. 21: Razjede zaradi pritiska (RZP)

	2020	2021
Število pacientov z RZP /100 sprejetih pacientov	1,73	1,5
Število pacientov, ki so pridobili RZP v bolnišnici/100 sprejetih pacientov	0,5	0,55
Število pacientov, ki so imeli prisotno RZP ob sprejemu/100 sprejetih pacientov	1,20	0,95

V letu 2021, v primerjavi z letom 2020, beležimo 12 % manj prijavljenih pacientov z RZP, predvsem zaradi manjšega števila pacientov, ki so imeli RZP prisotno ob sprejemu.

Kazalnik 23: Učinkovitost dela v operacijskem (OP) bloku

- **Dvakrat letno spremljamo** (april, oktober) učinkovitost uporabe operacijskih sob za elektivne in urgentne kirurške posege (4 oz. 5 OP dvoran, 5. dvorana se v letu 2017 ni vključila, ker je bila v drugi funkciji ter 2 Mali OP sobi).
- Raziskavo izvedejo tako, da ves mesec (2x letno: april in oktober) beležijo natančne ure začetka aktivno-

sti pri pacientih, ki so operirani – uro, ko je pacient klican na OP, uro sprejema v OP blok, vstopa v OP, začetka anestezije, čas, ko je bolnik pripravljen na OP, začetek kirurške priprave bolnika, čas kirurškega reza, zadnjega kirurškega šiva, konec operacije, konec anestezije in čas, ko je pacient premeščen iz OP.

Učinkovitost dela v OP bloku VELIKE OP dvorane	2020			2021	
	April	Jun./jul.	Okt.	April	Okt.
Delež odpadlih operacij	2,2%	1,8%	6,1%	5,2%	0,7%
Delež urgentnih operacij	2,2%	0,9%	2,7%	2,2%	1,8%
Izkoriščenost operacijske dvorane– velja za 4 OP dvorane	/	41,4%	28,9%	73,2%*	57,1%

* Povečano število operacijskih posegov ter več zahtevnih in dlje časa trajajočih operacij.

Učinkovitost dela v OP bloku MALE OP dvorane	2020			2021	
	April	Okt.	Jun./ jul.	Okt	Okt.
Delež odpadlih operacij	0,5%	0%	/	0%	0%
Delež urgentnih operacij	0%	12,3%	3,7%	0,8%	15%
Izkoriščenost operacijske dvorane– velja za 1,59 MOP	43,6%	43,5%	26,9%	23,2%	25,5%

Kazalnik 65: Poškodbe z ostrimi predmeti (osebje)

- Spremljamo število vbodov/vrezov osebja z iglami, ipd. torej s predmeti, pri katerih obstaja možnost, da bi prišlo do okužbe poškodovanega.
- Kazalnik predstavlja število poškodb na 100 zaposlenih zdravstvenih delavcev s polnim delovnim časom.

	2020	2021
Število poškodb na 100 zaposlenih	2,80	1,65

Kazalnik 67: Padci pacientov

- Spremljamo število vseh padcev pacientov in število padcev s postelj. V padce so vključeni tudi zdrsi.

	2020	2021
Prevalenca vseh padcev	2,12	1,68
Incidenca padcev s postelje	0,89	0,45
Delež padcev s poškodbami (%)	30,48	19,77

Kazalnik 71: Kolonizacija z MRSA

	2020	2021
Število vseh sprejemov v letu brez DH	9559	9681
Koliko bolnikom ste ob sprejemu v tem letu odvzeli nadzorne kužnine?	1907	1834
Število vseh bolnikov, pri katerih je bila ugotovljena MRSA v vaši ustanovi v letu	25	23
Število bolnikov z MRSA, ki so že imeli MRSA ob sprejemu v bolnišnico (MRSA ob sprejemu že znana ali smo nadzorne kužnine odvzeli v 48 urah po sprejemu)	20	20
Število bolnikov z MRSA, ki so MRSA pridobili v teku hospitalizacije v vaši ustanovi (bolnik ob sprejemu ni bil znan, da ima MRSA in kužnine pozitivne z MRSA so bile odvzete kasneje kot 48 ur po sprejemu)	5	3

Higiena rok

- **Kazalnik se spremlja dvakrat letno** (maj, november), v obliki presečnih raziskav.
- Opazovalci opazujejo zaposlene v času aktivnega izvajanja postopkov in ugotavljajo število priložnosti za higieno rok (umivanje rok in/ali razkuževanje rok) ter število dejanj (dejanskega umivanja in/ali razkuževanja rok).

	Odstotek priložnosti za higieno rok, pri katerih je bilo dejanje tudi izvedeno	
	2020	2021
Upoštevanje higiene rok v enoti za intezivno terapijo	89,3 %	76,2 %
Upoštevanje higiene rok v vseh ostalih oddelkih	76,8 %	81,7 %

ANALIZA NEOBVEZNIH KAZALNIKOV KAKOVOSTI

Kazalnike kakovosti redno mesečno spremljamo, o negativnih odstopanjih poročamo na Strokovnem svetu OI. Spodaj so predstavljeni kazalniki.

Telefonska naročila zdravnikov

	2020	2021
Odstotek pomanjkljivo zabeleženih obrazcev	63,5	60,3

Odstotek popolnosti popisov bolezni

	2020	2021
Letno povprečje popolnosti popisov bolezni	89	91

Spremljanje ekstravazacij in infiltracij protitumornih zdravil

V letu 2021 beležimo 43 prijavljenih ekstravazacij in infiltracij protitumornih zdravil, v letu 2020 pa 38.

Pregled nezaključenih popisov bolezni odpuščenih bolnikov

Na OI spremljamo odstotek tistih odpustnih pisem, ki so bila zaključena kasneje kot v 7 dneh. V letu 2021 beležimo 6,4 % nezaključenih popisov bolezni, v letu 2020 pa 4,18 %.

Čas čakanja bolnika od naročenega termina do obravnave v SPA

V 2. četrtletju 2020 smo pričeli z analizo časa čakanja od sprejema do obravnave v specialistični ambulanti za Sektor internistične onkologije, Sektor operativnih dejavnosti in Sektor radioterapije.

	2020	2021
Sektor internistične onkologije	43 min	44 min
Sektor operativnih dejavnosti	35 min	32 min
Sektor radioterapije	24 min	20 min

Čas ležanja bolnika več kot 30 dni

S septembrom 2021 smo pričeli z mesečnim spremljanjem bolnikov, ki ležijo več kot 30 dni. V 3. četrtletju 2021 je bilo skupno 11 bolnikov z ležalno dobo več kot 30 mesece, v 4. četrtletju 2021 pa 4.

DRUGE AKTIVNOSTI ZA IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI IN VARNOSTI

Na Onkološkem inštitutu izvajamo tudi druge aktivnosti za izboljšanje kakovosti in varnosti obravnave pacientov. Nekaj pomembnejših aktivnostih:

Pogovori o varnosti

Na pogovorih o varnosti so obravnavani aktualni in potencialni problemi, ki se nanašajo na varnost pacientov in zaposlenih. S pogovori o varnosti širimo kulturo varnosti in kakovosti med zaposlenimi. V letu 2021 je bilo izvedenih 463 pogovorov o varnostni na posameznih oddelkih/enotah, v letu 2020 pa 437.

Varnostne vizite vodstva

V letu 2021 je bilo izvedenih 12 varnostnih vizit, ugotovljenih pa je bilo 58 predlogov za izboljšave oz. ukrepov po posameznih področij dela na oddelkih in 10 pohval predvsem na račun strokovnosti in visokega nivoja zagotavljanja kakovosti dela ter prizadevanja za kakovost in varnost.

Glavne vizite

V letu 2021 so predstojniki sektorjev skladno z razporedom izvajali glavne vizite na hospitalnih oddelkih. Glavne vizite so izvedli skupaj z enoto za fizioterapijo, socialnimi delavkami, z enoto klinične prehrane in oddelkom za akutno paliativno oskrbo. Na glavnih vizitah so obravnavali aktualno problematiko oddelkov ter podali predloge za izboljšave.

Morbiditetne in mortalitetne konference (MM)

MM konferenca je namenjena predstavitvi oz. pregledu sistemov in procesov pri obravnavi pacienta ter ciljno usmerjena k izboljševanju kakovosti. V letu 2021 je bilo izvedenih 9 konferenc, v letu 2020 pa 6.

Varnostni incidenti/odkloni

Trend rasti prijav varnostnih incidentov kaže na dvig ozaveščenosti zaposlenih o pomenu varnosti in kakovosti. Zaposleni se vedno bolj zavedajo pomembnosti dialoga in iskanja sistemskih rešitev preko varnostnih incidentov.

	2020	2021
Število prijav	242	241

Ankete o izkušnjah pacientov z obravnavo na OI in zadovoljstvu zaposlenih

Ankete izvajamo redno in skladno s tem sprejemamo predloge za izboljšave.

Pritožbe in pohvale

V letu 2021 je bilo obravnavanih 45 pritožb pacientov, predvsem na čakalne dobe, zdravljenje in odnos zdravnikov, ter 26 pohval oz. zahval medicinskemu osebju. V letu 2020 je bilo obravnavanih 25 pritožb in 17 pohval.

KAKO NAPREJ?

Izboljševanje kakovosti in varnosti mora biti **skupen cilj vseh zaposlenih** zato je pomembno sodelovanje vseh zaposlenih.

Sledimo ukrepom, merimo učinkovitost le teh z namenom nenehnega izboljševanja delovnih procesov.

Služba za kakovost

NAŠI STROKOVNI DOSEŽKI

Zdravstvena vzgoja onkološkega bolnika in bližnjih v posvetovalnici onkološke zdravstvene nege

V Posvetovalnici za onkološko zdravstveno nego na Onkološkem inštitutu Ljubljana dobijo bolniki informacije o pričakovanih neželenih učinkih onkološkega zdravljenja ter nasvete za preprečevanje in obvladovanje neželelnih učinkov zdravljenja. Posvetovalnica intenzivno deluje že od leta 2013.

Izvajalka zdravstvene vzgoje v posvetovalnici je diplomirana medicinska sestra, ki bolnikom svetuje osebno, preko telefona in tudi po e-pošti. Gre za poglobljen pogovor med medicinsko sestro in bolnikom, tovrsten način svetovanja pa je utečena klinična praksa v vseh večjih onkoloških tujih centrih in je v skladu s smernicami Mednarodne komisije za akreditacijo (JCI smernice).

Zdravstvena vzgoja in svetovanje bolnikom, ki se zdravijo s kemoterapijo ali obsevanjem je izrednega pomena za uspešnost njihovega zdravljenja in pri tem ima medicinska sestra zelo veliko in pomembno zdravstveno vzgojno vlogo. Poleg tega je medicinska sestra tudi ključna vez med bolnikom in njegovim lečečim onkologom.

POTEK DELA V POSVETOVALNICI ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE

Bolniki z rakom se med boleznijo in onkološkim zdravljenjem soočajo z različnimi neželenimi učinki zdravljenja s sistemsko terapijo ali obsevanjem, kar pomembno vpliva na kakovost njihovega življenja. Izvedba zdravstvene vzgoje onkoloških bolnikov ima zato pomemben pomen že pred samim pričetkom zdravljenja. Vključuje vse, od zdravstvene vzgoje, do pravilno izpeljanih zdravstveno negovalnih postopkov, ki vplivajo na kakovost življenja bolnikov. Vsebine svetovanja so enake in standardizirane v posvetovalnici kot tudi na oddelku. Standardi so bili pripravljeni s strani medicinskih sester, ki delajo z onkološkimi bolniki, svetovanja so izključno osredotočena na zdravstveno nego. V primeru težav ali drugih individualnih težav, ki niso s področja zdravstvene nege, se bolnike usmeri k strokovnjakom s tistih področij.

KJE SE NAHAJA POSVETOVALNICA IN KAKŠNI SO ODZIVI BOLNIKOV

Posvetovalnica za onkološko zdravstveno nego se za bolnike, ki se zdravijo s kemoterapijo, nahaja na Cı oddelku v ambulanti za bolnike. Bolniki, ki se zdravijo z obsevanjem pa imajo posvetovalnico v TRT prostorih. Na ta način bolnikom zagotovimo zasebnost, kot tudi sproščeno, poglobljeno in varno vzdušje za svetovanje. Okolje in osebje za individualni razgovor mora pri bolniku vzbujati zaupanje, strokovnost in profesionalnost. Glede na

V posvetovalnici onkološke zdravstvene nege na OI sta zaposleni dve diplomirani medicinski sestri: (z leve) Vesna Jašić, mag. zdr. nege in Jelka Tomc Burger, viš. med. ses. Bolnik z rakom od njiju pričakuje in dobi ne le široko in bogato strokovno znanje, temveč tudi razumevanje, pomoč, ki mu bo dvigala optimizem, skrb za njegovo varnost in udobje ter spoštovanje njegovega dostojanstva, zasebnosti, zaupnosti in avtonomije.

bolnikove povratne informacije je odziv bolnikov odličen, dobimo številne pohvale, bolniki so hvaležni za pomoč ter informacije in se v posvetovalnici večkrat oglasijo. V zadnjih petih mesecih je bilo obravnavanih okrog 1600 pacientov. Bolnikom zelo veliko pomeni direktna pomoč, ko se enkrat že nahajajo v domačem okolju in se dnevno soočajo s težavami onkološkega zdravljenja.

Tudi pandemija COVID-19 ni ustavila delovanje posvetovalnice, je pa večina svetovanja potekala preko telefona. Izkazalo se je, da pandemija ne ogroža samo našega zdravja, ampak posega v vse pore našega osebnega življenja in delovanja družbe. Bolniki so v času pandemije COVID-19 še bolj potrebovali svetovanje, mi pa smo jih spodbujali, da še bolj celostno skrbijo za svoje zdravje.

Glede na tovrstna izhodišča in uspeh obiskanosti posvetovalnice si prizadevamo za širitev posvetovalnice za svetovanje tudi bolnikom, ki se zdravijo s hormonsko terapijo. Na tem področju pripravljamo že vsebine svetovanja, standard, ki bo narejen v sodelovanju z onkologinjo.

KAJ JE PRI IZVAJANJU ZDRAVSTVENE VZGOJE ŠE POSEBEJ POMEMBNO

Pri zdravstveni vzgoji in svetovanju bolnikom se upošteva njihovo psihofizično stanje in sposobnost razumevanja informacij. Temu je prilagojen tudi zdravstveno vzgojni pristop. Bolniki, ki prejemajo kemoterapijo ali se zdravijo z obsevanjem, zahtevajo poseben, poglobljen zdravstveno vzgojni program, ki se mora pričeti že pred prvo aplikacijo kemoterapije. Ker so načini onkološkega zdravljenja lahko kombinirani, ni nujno, da se bo bolnik zdravil izključno s kemoterapijo. Pogosto je zdravljenje s kemoterapijo dopolnilno kirurškemu zdravljenju ali zdravljenju z obsevanjem. Poglavitni cilj svetovanja bolnikom o kemoterapiji ali obsevanju, v obdobju pred prvo aplikacijo ali zdravljenjem, je tudi lajšanje njihovega čustvenega doživljanja.

Namen zdravstveno vzgojnega dela v posvetovalnici je, da bo bolnik razumel predlagani načrt zdravljenja, s tem bosta bolnikova negotovost in strah manjša, bolnik bo motiviran za izvajanje ukrepov za zmanjšanje ali omilitev stranskih učinkov citostatikov.

PREDNOSTI SVETOVANJA PRI ONKOLOŠKEM BOLNIKU

Z zdravstveno vzgojnim svetovanjem postanejo bolniki aktivni člani pri sprejemanju odločitev in tako pridobijo občutek nadzora nad situacijo. Izkazalo se je, da individualno svetovanje izboljša in ohranja kvaliteto življenja bolnikov med zdravljenjem, okrevanjem in življenjem z boleznijo. Znanje in veščine, ki jih bolniki in bližnji pridobijo z zdravstveno vzgojo, pripomorejo, da ob težavah, s katerimi se srečajo predvsem v izven bolnišničnem okolju, pravočasno in primerno ukrepajo, znajo poiskati primerne rešitve problemov in težav, oziroma znajo poiskati ustrezno pomoč. Pokličejo nas v posvetovalnico ob določenih težavah in prejmejo nasvet za omilitev ali preprečitev neželenih učinkov zdravljenja. Bolnike in njihove bližnje je potrebno seznaniti, da zdravljenje s kemoterapijo ali obsevanjem pogosto spremljajo različne reakcije organizma, ki pa ne pomenijo poslabšanje bolezni ali neučinkovitost zdravljenja in so vezane le na obdobje zdravljenja. Tak bolnik bo hkrati tudi bolje sodeloval v procesu zdravljenja. Medicinska sestra v posvetovalnici je tako kontaktna oseba za bolnika v primeru težav in ključna vez med zdravnikom ter bolnikom.

Slabšanje psihofizičnega počutja lahko vpliva negativno in posledično bolnik obupa. Bolnike je potrebno poučiti o tem, da lahko sami ali s pomočjo svojih bližnjih, z različnimi ukrepi, neželene učinke omilijo in tudi uspešno obvladajo. Le poučen bolnik bo aktivno skrbel

V posvetovalnici so na razpolago številne informativne knjižice o različnih boleznih in zapletih, ki jih lahko prinese zdravljenje. Rak prizadene vse ravni življenja posameznika. Prav tako tudi njegove bližnje. Zato bi moral imeti vsak bolnik od vsega začetka zdravljenja načrtovano zdravstveno vzgojo pred onkološkim zdravljenjem, da se bo lahko resno spopadel z boleznijo, pravilno soodločal o zdravljenju, lažje premagoval neželene učinke zdravljenja in se hitreje vrnil v staro delovno in socialno okolje. Zato je zdravstvena vzgoja onkoloških bolnikov izrednega pomena.

za preprečevanje in lajšanje neželenih učinkov ter znal pravočasno poiskati potrebno pomoč. Medicinska sestra bolnika informira in uči iz specifičnega področja zdravstvene nege, vse pa dokumentira v Web doctorju. Zapis pomaga pri obravanvi lečečemu onkologu, kadar se pojavijo določene težave pri bolniku.

Sodoben pristop svetovanja v posvetovalnici onkološke zdravstvene nege prinaša številne pozitivne koristi za naše bolnike in bližnje. Bolniki in bližnji so s sodobnim pristopom posvetovalnice in vključitvijo v svetovanje pred zdravljenjem zelo zadovoljni. Le tako bodo uspešno obvladovali neželene učinke in jih znali prepoznati. Ko se bo bolnik znašel v domačem okolju, se bo v primeru karšnihkoli težav obrnil v posvetovalnico osebno, telefonsko ali preko elektronske pošte. Takšna oblika dela v posvetovalnici predstavlja pomemben element integrirane zdravstvene nege in oskrbe bolnikov s svetovanjem in prispeva k boljši kakovosti življenja onkoloških bolnikov in njihovih bližnjih. Dobro informirani in razbremenjeni bližnji, ki poznajo neželene učinke, njene zaplete in različne možnosti pomoči, so bolj motivirani za zdravljenje in premagovanje.

Naj zaključim z mislijo:

»Medicina lahko ozdravi vse bolezni razen zadnje.«
Nicola Pende

Vesna Jašić,
Posvetovalnica za onkološko zdravstveno nego

Onkološki inštitut prejel nagrado Prizma

Med letošnjimi nagrajenci slovenske nagrade za komunikacijsko odličnost Prizma je bil prvič tudi Onkološki inštitut s programom DORA. Prizma je nacionalna strokovna nagrada, ki jo Slovensko društvo za odnose z javnostmi podeljuje slovenskim organizacijam za odličnost izvedenih komunikacijskih programov v preteklem letu na področju odnosov z javnostmi. Nagrado smo dobili za upravljanje komuniciranja programa DORA v času epidemije covid-19.

Žirija je v utemeljitvi izpostavila, da smo z dobro zastavljeno komunikacijsko strategijo programa uspešno ter učinkovito prilagajali komuniciranje spreminjajočim se kriznim epidemiološkim okoliščinam v letih 2020 in 2021. S tem smo ohranili zaupanje žensk in dosegli želeno udeležbo.

Ob prejemu nagrade je vodja programa DORA mag. Kristijana Hertl, dr. med., povedala: »*Epidemija covid-19 nam je zagotovo dala pomembno spoznanje – če stopimo skupaj, lahko zmoremo premagati velike izzive. Ponosna sem, da smo uspeli z načrtovanim, rednim in odkritim komuniciranjem ohraniti zaupanje žensk kljub strahu pred okužbo s koronavirusom. Ob več kot 70-odstotni udeležbi povabljenih žensk smo v obeh epidemičnih letih 2020 in 2021 odkrili skoraj 1.300 rakov dojk, večinoma majhnih in omejenih na dojko, kar pomeni večje preživetje bolnic. Vse to ne bi dosegli brez več kot 100 sodelavcev po celi Sloveniji, ki se jim ob tej priložnosti zahvaljujem in z njimi delim to nagrado. In seveda velika hvala vsem ženskam, ki ste nam zaupale in ste v velikem številu prišle na mamografijo, s katero lahko odkrijemo raka dovolj zgodaj, da je zdravljenje uspešno.*«

Poleg Onkološkega inštituta so bili nagrajeni še komunikacijski primeri podjetja Mercator, agencije Herman & partnerji za Poslovno skupino Mercator, Telekoma Slovenije in Lidla Slovenija skupaj z Zvezo za šport invalidov Slovenije - Slovenskega paraolimpijskega komiteja.

Vesna Škrbec, Amela Duratović Konjević

Podelitev nagrade Prizma Onkološkemu inštitutu za upravljanje komuniciranja programa DORA v času covid-19, foto Marko Pigac.

UTRINKI S STROKOVNIH SREČANJ

7. kongres preventivne medicine

V Mariboru je od 12. do 14. maja letos potekal 7. kongres preventivne medicine z naslovom *Javno zdravje – dosežki, nova spoznanja in izzivi prihodnosti*, ki ga je organizirala Sekcija za preventivno medicino SZD skupaj z Zdravniško zbornico Slovenije in Zbornico zdravstvene in babiške nege Slovenije.

Tridnevnega dogodka se je udeležilo približno 200 domačih in tujih strokovnjakov z različnih področij javnega zdravja. Srečanja so se udeležile naše sodelavke iz Epidemiologije in registra raka OI, ki so inštitut zastopale s pomembno in številčno aktivno udeležbo s področja onkološkega javnega zdravja. Srečanje je potekalo v konferenčnih dvoranah Hotela City Maribor.

Prvi dan kongresa je Sonja Tomšič skupaj z Matejem Vinkom z NIJZ moderirala plenarno okroglo mizo Evropska unija in zdravje. V sklopu *Izzivi javnega zdravja v spreminjajočem se svetu* je Sonja Tomšič predstavila Državni program obvladovanja raka – dosežki desetih let in izzivi za prihodnost. Katarina Lokar pa je imela predavanje Prostor za izboljšave – preživetje slovenskih bolnikov z rakom v letih 1997 – 2016. Ta sklop se je nadaljeval še v petek, in sicer se je Onkološki inštitut predstavil z dvema posterjema: Državni presejalni program za rak dojk – DORA – prvih deset let, ter Register raka RS obeležuje 70. obletnico obstoja.

V okviru sklopa *Izzivi zdravstvenega sistema za prihodnost – ali smo pripravljeni na novo normalnost?* je Katarina Lokar predstavila Model za oceno kadrovskih potreb za zdravljenje in paliativno oskrbo bolnikov z rakom.

Sonja Tomšič je predstavila dosedanje dosežke državnega programa obvladovanja raka in prihodnje izzive.

V drugi polovici dneva je potekala okrogla miza z mednarodno udeležbo z naslovom *Roundtable: Improving cancer screening in Europe and Slovenia: where we are, where we want to go, how we will get there*, ki jo je moderirala doc. dr. Urška Ivanuš. Namen okrogle mize je bil predstaviti in razpravljati o napredku presejanja raka v Evropi in Sloveniji. Predstavitvi nedavno posodobljenih znanstvenih priporočil je sledila panelna razprava o pristopih uvedbe presejalnih programov. Dr. Ivanuš je nastopila tudi kot predavateljica v tem sklopu, in sicer je predstavila slovenski pristop k uvedbi novih presejalnih programov za raka in v vlogo vodje državne komisije za presejalne programe. V okrogli mizi je kot panelist sodelovala tudi Sonja Tomšič v vlogi koordinatorice Državnega programa obvladovanja raka.

V petek je Vesna Zadnik skupaj s Tatjano Krajnc Nikolić z NIJZ moderirala sklop *Informacijsko-komunikacijske tehnologije za zdravje*. Nika Bric je imela predstavitev z naslovom onKOvid: Platforma za spremljanje vpliva epide-

mije COVID-19 na breme raka in obravnavo onkoloških bolnikov v Sloveniji. Predstavili smo se še s posterjem Tveganje za nastanek raka pri slovenskih otrocih in mladostnikih, ki živijo v bližini visokonapetostnih daljnovodov in transformatorskih postaj.

Amela Duratović Konjević

Doc. dr. Urška Ivanuš je moderirala okroglo mizo o presejalnih programih za raka.

V soboto sta bili organizirani dve odlični delavnici; o kulturi sodelovanja v timu je predavala Metka Komar, delavnico o dobrem vzdušju na delovnem mestu in kako reševati primere pa sta vodili prof. dr. Živa Novak Antolič in naša sodelavka Vesna Jugovec, dr. med.

Drugi dan srečanja je imela prof. Vesna Zadnik plenarno predavanje z naslovom Vloga javnega zdravja v spremljanju kakovosti obravnav bolnikov in sistema zdravstvenega varstva.

Predstavili smo se tudi s plakatom o obeležitvi 70-letnice Registra raka (na sliki desno), sodelavka Teja Oblak pa še s posterjem Pristranskost poročanja o stranskih učinkih statinov na najbolj obiskanih slovenskih spletnih portalih.

Izobraževanja o presejalnih programih za raka in preventivnem ravnanju v sklopu promocije zdravja na delovnem mestu

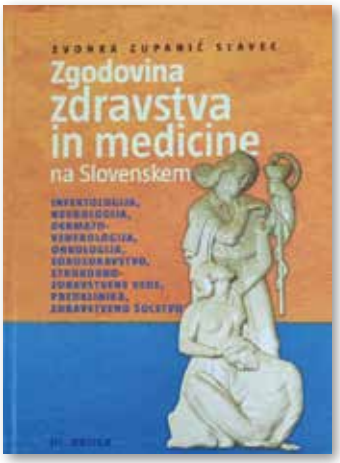
Na Onkološki inštitut pogosto dobimo pobudo za izobraževanje o preventivi raka. Skupaj z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (NIJZ) smo v preteklosti pripravili že vrsto izobraževanj za različne organizacije in podjetja. Konec maja smo tako ponovno sodelovali pri izobraževanju o preventivnih programih za raka v okviru promocije zdravja na delovnem mestu, tokrat skupaj z Zvezo slovenskih društev za boj proti raku. Našima sodelavkama Katji Jarm (Program DORA) in Mojci Florjančič (Program ZORA) ter Urošu Rozmanu z NIJZ (Program Svit) prisluhnilo okoli 60 zaposlenih podjetja LPKF Laser & Electronics d. o. o. Uvodoma je Katja Jarm v imenu Zveze predstavila 12 priporočil evropskega kodeksa proti raku, po katerih lahko raka preprečimo, nato pa še ključne prednosti preventivnega programa za zgodnje odkrivanje raka dojk DORA. Mojca Florjančič je predstavila program za odkrivanje predrakavih in rakavih sprememb materničnega vratu ZORA ter pomen cepljenja proti HPV deklic in dečkov, izobraževanje pa je zaključil Uroš Rozman s predstavitvijo programa presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki – Program Svit. Udeleženci so imeli precej konkretnih vprašanj, kar kaže, da so vsi trije presejalni programi za raka dobro poznani. ●

Predavatelji z O in NIJZ na Zoom izobraževanju za sodelavce podjetja LPFK Laser & Electronics d. o. o. Dogodek je moderirala Amela Duratović Konjević, OI.

Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem

Izšla je nova, tretja knjiga prof. dr. Zvonke Zupanič Slavec v enciklopedični zbirki Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem, v kateri avtorica podrobno predstavlja tudi zgodovino onkologije.

Prof. dr. Zvonka Zupanič Slavec, predstojnica Inštituta za zgodovino medicine Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani je zasnovala enciklopedijo štirih monografij Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem.

»Namen enciklopedičnih monografij je, da zanamcem ohranijo razvojno pot slovenskega zdravstva in medicine. Zato so v knjižni prikaz vpeti vsi presežki celotnega slovenskega prostora. Enciklopedija bo naslednjim generacijam ohranila izjemen trud zdravstvenega osebja in naše družbe za reševanje življenj in prikazala tudi bogastvo opravljenega preventivnega dela, ki boljša kakovost življenja in podaljšuje življenjsko dobo, ter tudi rehabilitacijskega in paliativnega truda in duhovne opore, ki s humanizacijo medicine poskušajo pomagati bolnikom ob srečevanju z boleznijo in smrtjo«, so zapisali pri založbi Celjska Mohorjeva družba.

Dnevi odprtih vrat slovenskih presejalnih programov za raka

Maja so v Ljubljani potekali Mednarodni dnevi odprtih vrat slovenskih presejalnih programov za raka v organizaciji Onkološkega inštituta Ljubljana (OI), Nacionalnega inštituta za javno zdravje in projekta EUTOPIA East.

V treh dneh so se predstavili vsi trije slovenski presejalni programi za raka ZORA, DORA in Program Svit ter ambulanta za onkološko genetsko svetovanje in testiranje.

Dogodek je bil namenjen tujim predstavnikom presejalnih programov za raka iz držav Črna Gora, Hrvaška, Romunija in Nizozemska, ki so v Slovenijo prišli na ogled organiziranosti in postopkov slovenskih presejalnih programov. V nekaterih od omenjenih držav so vsi trije presejalni programi za raka že dobro vzpostavljeni, v nekaterih pa šele v vzpostavljanju. Za goste smo organizatorji pripravili predavanja, okrogle mize z diskusijo in ogled prostorov programov. Slovenija je s svojimi presejalnimi programi za raka vzorčna država dobro organiziranih programov predvsem za vzhodno-evropske države.

Na OI so si gostje ogledali delovanje programov ZORA in DORA, v eni izmed sekcij programa pa so tuji gostje sami predstavili izkušnje s presejanjem iz svojih držav. Srečanje je potekalo interaktivno in s praktično predstavitvijo poteka presejalnih postopkov. Gostje iz tujine so pohvalili slovensko organiziranost presejalnih programov. Zelo so bili zadovoljni s strokovnimi predavanji, vsemi nasveti ob vzpostavljanju presejalnih programov, sodelavci presejalnih programov smo jim bili na voljo za kakršnakoli vprašanja, delili smo slovenske izkušnje in primerjali zdravstvene situacije med državami. Četudi različni med seboj, si lahko strokovnjaki iz različnih držav pomagamo pri organiziranju preventivnih programov, saj imamo enak cilj – izboljšati zdravje svojih prebivalcev.

Predstavniki slovenskih presejalnih programov za raka s tujimi gostje iz Hrvaške, Črne Gore, Romunije in Nizozemske.

Na kongresu ADMA v Portorožu do novih znanj

Kongres ADMA je največji slovenski dogodek za vse, ki delujejo na področju učinkovite podpore menedžmentu. Ta predstavlja pomemben člen, ki gradi in povezuje odnose na ravni celotne organizacije. Zato je pridobivanje novih znanj, povezovanje in tkanje poslovnih vezi pomembno, kot še nikoli doslej.

Kongres je v jubilejni 30. izvedbi potekal konec maja v prelepem Portorožu. Letos je prireditev povezoval televizijski zvezdnik Mario Galunič. Po uvodnem nagovoru poslovne direktorice Planet GD Polone Koštomaj in uradni otvoritvi so sledila predavanja.

Imeli smo zelo pester in zanimiv izbor tem in predavateljev. Med odmori je bil čas za spoznavanje in mreženje, kar je pomemben del tovrstnih dogodkov. Začeli smo s psihologom Rudijem Tavčarjem, ki nam je predaval, kako lahko sodelujemo in ne tekmujemo. Na konkretnih primerih je pokazal, kaj spodbuja sodelovanje in kaj povzroča konflikt. Pomembno je aktivno poslušanje, vrednotenje, empatija, odnos in zaupanje, vplivanje in sprememba vedenja. Zelo nas je nasmejal Jani Prgić, ki je predaval o odgovornosti, kdo so zastrupljevalci naših odnosov tako v službi kot v zasebnem življenju in kako zelo je pomembno, da smo iskreni. Brigita Langerholc je govorila o vizualizaciji zmagovalcev, in sicer da mora biti najprej naš um zmožen vizualizirati, kaj je naš cilj. Razložila je tudi, iz katerega središča najbolje delujejo naši možgani za boljše razumevanje sebe in za sprejemanje dobrih odločitev in kako srce kot organ vpliva na naša čustvena stanja, povezavo z bližnjimi.

Mag. Jani Prgić je vodilni strokovnjak za uporabno nevroznanost v Sloveniji. Njegovo osrednje delo je vezano na izboljšanje vedenjskih in komunikacijskih vzorcev med zaposlenimi.

Popoldan smo izkoristili za sprehod po obali in druženje. Proti večeru je sledila podelitev nagrade ADMA odličnost leta 2022, ki jo je letos prejela Slavica Keršič, vodja Enote za zdravstveno administracijo v UKC Maribor. Sledilo je druženje ob živi glasbi. Vendar ne predolgo, saj so nas naslednji dan čakala nova odlična predavanja.

Drugi dan smo začeli z Majo Golob, ki nam je predstavila deset napotkov za srčne odnose. Kako graditi kakovosten odnos s sodelavci, da bodo poslovna uspešnost, zadovoljstvo in vključenost na delovnem mestu večji. Kako zgraditi kakovosten odnos s strankami, kako jih pridobiti in obdržati. Kako lahko mi, podpora menedžmentu, kot osrednji povezovalni člen organizacije, prispevamo k bolj srčnim odnosom v organizaciji. Svetovala nam je, da v vsak odnos vstopamo s spoštovanjem, pristnostjo in radovednostjo. Aktivno poslušamo sogovornika: uporabljamo glavo, srce in intuicijo. Z vsakim stikom ustvarjajmo vrednost, kar krepi zaupanje. Ponudimo pomoč: pomagajmo drugim, da rastejo osebno in profesionalno. Delujemo v dobrobit vseh: sodelavcev, strank, organizacije in skupnosti.

Ob rednih predavanjih smo imeli na voljo tudi vzporedni program predavanj. Sama sem obiskala predavanje Tanje Želj, profesorice športne vzgoje in trenerke pilatesa. Tanjo poznam že vrsto let, zato nisem hotela zamuditi njenega predavanja. Zame najboljša učiteljica pilatesa je tokrat govorila o telesnem ravnovesju, kako pomembno je, da so hormoni vsaj v sredini referenčnih vrednosti, da smo zdravi. Ravnovesje rušimo z nezdravim načinom življenja in dela. Prvi korak k dobremu telesnemu ravnovesju je zagotovo dobra osnova, kamor spadajo spanje, gibanje in prehrana. Na srečanju smo spoznali kratke,

Kongresa ADMA sem se zelo veselila, udeležili pa sva se ga skupaj s sodelavko Gabrijelo Kupljen iz Glavne pisarne OI.

Na predavanju Saše Einsideler smo se naučili, kako prepričanja prepoznamo in kaj lahko naredimo, da jih zamenjamo.

enostavne, a učinkovite napotke, kako poskrbeti za svojo dobro osnovo.

Povsem navdušil nas je dr. Dan Podjed, ki je predaval, kako končati mantro ‚jaz, sebe, selfi' in se posvetiti drugemu. Spoznali smo, kako je selfi nastal, do kakšne mere je zrastel ter obnorel svet in posameznike, nekatere tudi do te mere, da so delali selfije na nevarnih mestih in zato izgubili življenje. Kot znanje za na pot nam je svetoval, da podpiramo pobude za ohranjanje zasebnosti in spodbujamo družbeno-ekonomske modele, v katerih naši digitalni dvojniki niso tlačani, vzdržujemo „otočke zasebnosti" in ne digitaliziramo življenja po nepotrebnem, izvedemo prehod „od kvantitete k novi kvaliteti" (manj všečkov in sledilcev, več pristnih razmerij), s čimer se sama popolnoma strinjam!

Za konec drugega dne smo si ogledali dobrodelni film Življenje je vrednota, ki ga je napovedala naša zdravnica Lorna Zadravec Zaletel kot predstavnica Ustanove Mali Vitez. Pozno popoldan je sledilo zasluženo poležavanje na plaži. Zvečer pa druženje na tradicionalni zabavi.

Zadnji dan se je začel s predavanjem dr. Leje Dolenc Grošelj, ki nam je razložila, kako s spanjem doseči večjo storilnost. Funkcije spanja so obnovitev telesa, delitev celic, sinteza prenašalcev v možganih, imunski procesi, termoregulacija, izločanje hormonov, spomin (kratkoročni-dolgoročni, brisanje nepotrebnih podatkov) ter odplavljanje degenerativnih snovi. Posledice nezadostnega spanja so motnje razpoloženja, razdražljivost, čustvena labilnost, depresija, utrujenost in somatoformne motnje, kognitivne motnje, težave s spominom, pozornostjo, koncentracijo, sprejemanjem odločitev, reševanjem problemov, vedenjske motnje, hiperaktivnost, impulzivnost, nesodelovanje, delovna neuspešnost, tvegane oblike vedenja (psihostimulansi, droge, kofein, nikotin). Zato potrebujemo vsaj sedem ur spanja ponoči, pomembno je upoštevanje higiene budnosti in spanja, telefone odstranimo vsaj eno do dve uri pred spanjem, imejmo približno enak ritem spanja vse dni v tednu, ena neprespana noč še ni konec sveta, smrčanje in pavze dihanja pa lahko uspešno zdravimo.

Katja Gaber Vodopivec nam je povedala, kako pomembna je skrb za telo pri sedečem delu. Svetovala nam je, da si nastavimo opomnik na računalnik ali telefon – vsako uro! – za deset sekund za zdravje: vstani, pretegni se in popij malo vode. Si nenadomestljiva! Treba se je čim večkrat vzravnati. Spomnite se na držo moči (sede ali stoje), uporabite dihanje 30-krat skozi nos namesto dodatne kave. Na zaslon telefona glejte čim bolj naravnost – podprite komolce in razbremenite vrat.

In na koncu predavateljica, ki jo je bilo vredno čakati. Kakšna energija! O desetih pravilih delovanja uma nam je predavala Saša Einsiedler. Svetovala nam je, da se vsak dan vsaj petkrat pohvalimo, zjutraj si povemo, kaj je fokus dneva, zvečer pa, kaj je bilo v dnevu dobrega, naj ne gledamo poročil/slabih novic ter opazujemo svoje misli/čustva in si jih zapisujemo.

Dvorano sem zapustila z neverjetno energijo, sproščenostjo in polno motiviranosti ter hvaležnostjo, da sem se lahko udeležila tako kakovostnega izobraževanja.

Maja Kos, tajništvo generalne direktorice OI

Strokovno srečanje »Novosti na področju radioterapije in radiobiologije: od raziskav do klinike«

Združenje za radioterapijo in onkologijo pri Slovenskem zdravniškem društvu ter Onkološki inštitut Ljubljana sta 3. 6. 2022 organizirala celodnevno strokovno srečanje za predstavitev raziskovalnega dela, ki poteka v Sloveniji na področju radioterapije in radiobiologije. Zdravljenje onkoloških bolezni v zadnjem času namreč hitro napreduje, pojavljajo se nove možnosti in oblike zdravljenja ter povezovanje različnih zdravljenj, sta poudarili glavni organizatorki srečanja doc. dr. Tanja Marinko in prof. dr. Maja Čemažar.

Na srečanju so predstavili predklinične in klinične raziskave s področja zdravljenja različnih rakov. Raziskovalna področja pokrivajo vse načine zdravljenja, tako zdravljenje s kemoterapijo, tarčnimi zdravili in imunoterapijo kot seveda radioterapijo. Poleg raziskovalnega dela so predstavili tudi pregled novosti v zdravljenju s področja imunoterapije, s poudarkom na kombinaciji z radioterapijo.

Namen srečanja je bilo tudi tesnejše povezovanje raziskovalcev različnih ustanov, tako da so poleg predavateljev z Onkološkega inštituta Ljubljana sodelovali še z Instituta Jožef Stefan, Medicinske fakultete UL, Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, Nacionalnega inštituta za biologijo in Zdravstvene fakultete UL. ●

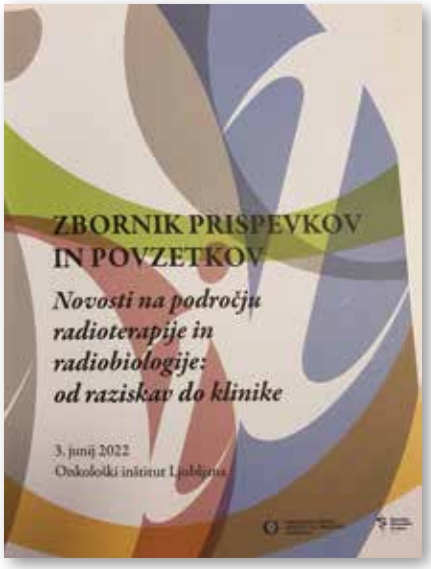
Vabljeni predavatelj prof. József Lövey s Semmelweis University iz Budimpešte je imel zelo aktualno temo predavanja, predstavil je uporabo umetne inteligence na področju radioterapije.

Naši sodelavci z novimi nazivi

Asist. mag. Miha Oražem, dr. med., je 20. 4. 2022 s pohvalo opravil specialistični izpit iz onkologije z radioterapijo.

Doc. dr. Boštjan Šeruga, dr. med., je bil na seji senata Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani dne 23. 5. 2022 izvoljen v naziv izrednega profesorja za področje Onkologija.

Asist. dr. Danijela Štrbac, dr. med., je bila v začetku junija izvoljena za podpredsednico Slovenske sekcije za pediatrično hematologijo in onkologijo SZD.

Vsi prispevki so zbrani v zborniku, urednice so Tanja Marinko, Maja Čemažar in Simona Kranjc Brezar.

Na Prisojnik po Kopiščarjevi poti

Najina pot se je pričela v zgodnjih urah na prelazu Vršič, kjer sva se naužila še prelepih razgledov v morje oblakov v dolini. Izbrala sva si Kopiščarjevo pot, imenovano po trentarskem vodniku Antonu Kravanji Kopiščarju, ki je bila zgrajena leta 1948 in je bila do modernih športnih ferat 21. stoletja najtežja ferata v Sloveniji.

Izhodišče: prelaz Vršič.
Trajanje poti: 4 ure.
Težavnost: zelo zahtevna označena pot.
Višinska razlika po poti: 1000m.

Prednje Prisojnikovo okno

Prelaz Vršič

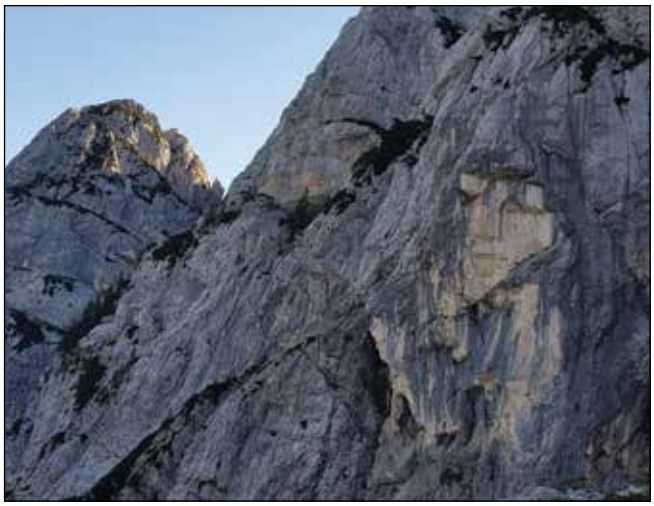

Pogled na Prisojnik pri Erjavčevi koči

Najina pot se je pričela v zgodnjih urah na prelazu Vršič, kjer sva se naužila še prelepih razgledov v morje oblakov v dolini. Izbrala sva si Kopiščarjevo pot, imenovano po trentarskem vodniku Antonu Kravanji Kopiščarju, ki je bila zgrajena leta 1948 in je bila do modernih športnih ferat 21. stoletja najtežja ferata v Sloveniji. Sama pot poteka čez severno steno Prisojnika, ki je zelo izpostavljena in prepadna, vendar nam jeklenica in klini pomagajo k lažjemu premagovanju delov zahtevne poti. Na vsakem koraku doživljamo dih jemajoče razglede na sosednje vrhove, ponuja pa se nam tudi čudovit pogled na naš najvišji slovenski vrh.

Pričetek štiriurnega vzpona se prične pri Erjavčevi koči, kjer se makadamska pot počasi vzpenja. Markerji nas usmerijo mimo informativne table o poti čez okno, naprej po gozdu, ki nas vodi do začetka zavarovane plezalne poti, kjer si namestimo komplet za samovarovanje in čelado. V začetnem delu poti lahko pričakujemo dobro ogrevanje, saj je nekaj delov potrebno premagati tudi s pomočjo rok, vmes pa si lahko malce odpočijemo na položnih predelih. Kar hitro se nam odpre pogled na Ajdovsko deklico, saj je prav na tej poti najlepši pogled na njo, zato priporočam kratek postanek, kjer si lahko napolnimo energijo z lepimi razgledi na dolino ter okrepčilom.

Ajdovska deklica

Vzpon skozi »dimnik«

Razgled z vrha Prisojnika

Do najtežjega in najbolj zanimivega dela vzpona, 15 metrov visokega tako imenovanega »dimnika«, nas loči še nekaj zahtevnih višinskih metrov. Ta najbolj znameniti del Kopiščarjeve poti je prav tisti, ki pusti malo adrenalinskega pridiha, kjer nas določeni previsni odseki ne pustijo ravnodušne, prav tako pa tudi bolj ozki deli poti, kjer se je potrebno namučiti, če v nahrbtnik spakiramo kaj preveč pijače in jedače.

Po vzponu preko prednjega okna nas čaka okoli slabo uro dolga pot po grebenu. Kmalu se nam pridruži še Slovenska pot, ki je primerna za sestop. Na vrhu nas pričaka žig in vpisna skrinja in izjemen razgled na ostale slovenske dvatisočake.

»Čemu v gore? Če zaradi drugega ne, samo zato, da ubežimo pred hudobijo in temo, ki pokriva dolino, da imamo čisto vest, lahko srce in vedro, bogato dušo, voljo do dela, moč za čas, ko plane nad nas težaven boj za obstanek.« Dr. Miha Potočnik.

Kot sem omenila že zgoraj, je za sestop primerna Slovenska pot, ki nas vodi vse nazaj do prelaza Vršič, v višjem delu pa je pomembna dodatna previdnost. Sama tura traja okoli 4 ure v eno smer, če si privoščimo uživanje v razgledih in kakšno malico več lahko tudi dlje, je pa pomembno, da se na samo turo odpravimo primerno in dobro opremljeni (čelada, samovarovalni komplet, po potrebi tudi rokavice, ne pozabimo pa tudi na prvo pomoč), prav tako pa tudi kondicijsko. Pot je primerna za tiste z malce več izkušnjami v gorah in za tiste, ki nimajo strahu pred bolj izpostavljenimi potmi. ●

Besedilo in fotografije: Tea Blekovič

Možic na vrhu

Kavka v meglici

ZDRAVA IZBIRA

Zdravo v poletje

Šolsko leto se je končalo in prihaja čas počitnic in dopustov, ko si vzamemo čas za počitek in druženje z najbljižjimi ter za oddih od vsakodnevnih obveznosti. Za brezskrbnost dopustniških dni pa je treba misliti tudi na zdravje in varnost, zato smo v tokratnem ONKOskopu za vroče poletje zbrali nekaj nasvetov Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) za brezskrbne aktivnosti.

IZOGIBANJE PRETIRANEMU SONČENJU

- Soncu se izogibajmo med 10. in 16. uro. Če se le da, ta čas preživimo v senci.
- Oči si zaščitimo s kvalitetnimi sončnimi očali, kožo pa si pokrijemo z oblačili in pokrivali (svetla, zračna oblačila) ter jo izdatno premažemo z ustreznimi zaščitnimi kremami z dovolj visokim faktorjem in filtrom za UVA in UVB žarke.
- S kremo za sončenje se namažemo 30 minut preden gremo na sonce, ko je koža še hladna in suha. Pri tem ne smemo pozabiti na čelo, ustnice, ušesa, veke, nos, preče po lasišču, vrat in dekolte ter kožo pod naramnicami kopalk ali obleke.
- Kremo ponovno nanesimo vsake 2–3 ure oziroma takoj po kopanju, obilnem znojenju ali otiranju z brisačo.
- Zaščitno kremo je treba nanesti v dovolj debelem sloju, tako da povprečno velika odrasla oseba vsakič porabi tretjino ali četrtino celotne vsebine embalaže. Na vsako okončino, trup in hrbet ter glavo z vratom nanesemo po 1 čajno žlico kreme, otroci nekoliko manj.
- Spremljajmo opozorila glede vsebnosti ozona v zraku, saj prevelike koncentracije neugodno vplivajo na dihalne poti.

ZDRAVA IN URAVNOTEŽENA PREHRANA, ZADOSTNO UŽIVANJE TEKOČIN

- V vročih dneh uživajmo več manjših dnevnih obrokov, ki ne preobremenijo naše presnove.
- Obroke si popestrimo s kozarcem hladnega jogurta, kefirja, kislega mleka in kosom svežega sadja in/ali zelenjave iz lokalnega okolja za boljšo odpornost.
- Otroci naj bi dnevno zaužili od 1 do 1,5 litra, odrasli pa 2,5 litra tekočine – predvsem vode (če je vodovodna voda neustrezna, pa ustekleničene pitne vode), nesladkane zeliščne čaje ter razredčene naravne sadne ali zelenjavne sokove (s 100 % deležem sadja/zelenjave). Neprimerne za pitje so gazirane in negazirane sladkane in aromatizirane brezalkoholne pijače, energijske pijače ter aromatizirani čaji, ki so običajno le vir praznih kalorij (vsebujejo namreč večje količine dodanega sladkorja). Lahke gazirane in negazirane aromatizirane brezalkoholne pijače vsebujejo manj kalorij, imajo pa dodana umetna sladila, ki za otroke in mladostnike niso priporočljiva.
- Visoka vročina lahko povzroči šok (ni pa nujno). Zaradi povečanega znojenja v vročih dneh pijemo več, še zlasti, če smo telesno aktivni.

- Izgubljeno tekočino nadomeščamo v manjših odmerkih prek celega dneva, tako v času obroka kot med obroki. Ker se blaga izsušitev pojavi še pred občutkom žeje, smo še posebej pozorni pri majhnih otrocih, ki imajo večje potrebe po tekočini in niso sposobni tako dobro regulirati telesne temperature kot odrasli.
- Otroci naj imajo v svoji bližini vedno na razpolago dovolj pitne vode, ohlajenega čaja ali razredčenega sadnega soka brez dodanih sladkorjev.
- Izogibajmo se pitju kave in alkohola, pretirano hladnim pijačam ter pijačam z dodanim sladkorjem.

ŽIVALSKI PIKI

- Piki čebel, os, sršenov, škorpijonov, stonog, komarjev in meduz so boleči, nevarni pa le, če nas žival piči v usta ali žrelo oziroma če je človek na pik alergičen.
- V naravi raje uporabljajmo kozarce ali pijmo po slamici, saj pogosto pride do pika, ko s sadjem, medom ali marmelado pogoltnemo tudi oso ali pa jo spijemo s pijačo.
- Če smo utrpeli pik v usta ali žrelo, dajemo na vrat, brado, usta hladne obkladke in takoj poiščemo zdravniško pomoč.
- Takoj poiščemo zdravniško pomoč tudi pri znakih alergije: obsežna oteklina na mestu pika, izpuščaj, otekanje obraza in vratu, zoženost grla, piskanje v pljučih in oteženo dihanje, slabost in bruhanje, omotičnost, izguba zavesti.
- Na sprehodih in izletih v naravo se pred klopi zaščitimo s svetlimi oblačili, pri katerih je čim več kože pokrite, klopi pa so dobro vidni. Namažemo se z repelentom, katerega vonj odganja klope.
- Oblačila, v katerih smo se zadrževali zunaj, slečemo, natančno pregledamo celotno površino kože vključno z lasiščem, se okopamo ali oprhamo z milom ter si oblečemo sveža oblačila.
- Če se klop prisesa na kožo, ga čim prej in previdno odstranimo. Mesto ugriza opazujemo še v naslednjih dneh in ob pojavu sprememb (rdečina, oteklost), obiščemo zdravnika.

AKTIVNO POLETJE

- Poletne dni izkoristimo za čim več gibanja v naravi: tek, hoja, plavanje, kolesarjenje, skupinske igre, igre z žogo, sprehod s kužkom, ples ...

- Gibajmo se vsaj eno uro na dan (otroci in mladostniki) oziroma vsaj pol ure na dan (odrasli).
- Za gibanje izberimo zgodnje dopoldanske ali pozne popoldanske ure.
- Izogibajmo se naporom sredi dneva, ko sonce najbolj pripeka, saj telesni napori v vročini lahko škodijo zdravju.
- Z gibanjem izgubimo več tekočine, zato jo sproti nadomeščajmo. Če se krepko oznojimo, si privoščimo tudi izotonične napitke.
- Pri aktivnostih oblecimo lahka oblačila, ki nas ne bodo ovirala..
- Pred vsako telesno dejavnostjo nekaj minut namenimo ogrevanju telesa, po končani telesni dejavnosti pa ne pozabimo na sproščanje in umirjanje telesa.
- S polnim želodcem ne izvajajmo gibalnih aktivnosti - med obrokom in gibanjem naj bosta vsaj dve uri razmika.
- Gibajmo se, ko smo spočiti in naspani, saj bomo tako zmanjšali možnost poškodb.

VARNO NA PIKNIKIH

Nehigienska oz. neprimerna priprava in/ali shranjevanje živil na piknikih, je lahko vzrok za različne okužbe in zastrupitve z živili. Zato je upoštevanje PRIPOROČIL za varno rokovanje z živili še posebej pomembno.

- Vsa hitro pokvarljiva živila shranjujemo v hladilniku, dokler jih ne dostavimo na mesto piknika. Za transport uporabilo hladilne torbe za živila, s pomočjo katerih vzdržujemo hladno verigo, ki je pogoj za zagotavljanje varnih živil.
- Pazimo, da surova živila ne pridejo v stik z živili, ki so že pripravljena za uživanje (ločene hladilne torbe, pribor, orodje, posoda in orodje).

- Vsa živila pokrijemo, da preprečimo onesnaženje!
- S hladilnimi torbami ravnamo previdno in jih odpiramo le, ko je potrebno. Postavljene naj bodo v senci, stran od živali in drugih virov onesnaženja iz okolja.
- Poskrbimo za tekočo pitno vodo, ki jo uporabimo za sprotno in natančno UMIVANJE ROK. Če le te ni, moramo imeti s sabo dovolj ustekleničene vode. Roke si umijemo preden začnemo pripravljati živila, po vsakem stiku s surovimi živili, ko končamo z delom in ostalimi nečistimi opravili.
- Tudi v improviziranih pogojih je potrebno vzdrževati higieno rok, opreme in orodja.
- Vsa živila, ki se pečejo na žaru morajo biti tudi v sredini dovolj pečena. Zunanji videz mesa ni zagotovilo, da je le to tudi v sredini dovolj pečeno!

- Gotova živila čim prej porabimo! Živil ne shranjujmo v nevarnem temperaturnem območju (5°C do 63°C). Če so bila shranjena v tem temperaturnem območju več kot dve uri, jih zavržemo. ●

Vir: www.nijz.si

Dopustniško branje

Brez knjige med dopustom ne gre. Naši predlogi za »dopustniški odklop« so avtobiografski romani, pa kriminalke ter nekaj ljubezenskih romanov, ki pa vas s svojo sporočilno vrednostjo zagotovo ne bodo pustili ravnodušne. Pa prijetno branje vam želimo in čim boljši oddih!

Philip Roth:
ČLOVEŠKI MADEŽ, OČETOVINA

Philip Roth je ameriški pisatelj judovskega rodu, za svoja večinoma avtobiografska dela je prejel številne nagrade. V Očetovini opisuje očetovo in svoje življenje po materini smrti, ki ju čustveno zelo poveže.

Knjiga Človeški madež odpira vrsto etičnih vprašanj. Zgodba univerzitetnega profesorja Colemana Silka je prepletena z zgodbami tistih, katerih življenjske poti se križajo z njegovo. Roman je v originalu izšel že leta 2000, a še vedno deluje kot nazorna in neusmiljena kritika sodobne (ameriške) družbe.

Jonathan Franzen:
SVOBODA

Svoboda je najnovejši roman Jonathana Franzna. Pripoveduje zgodbo ameriške družine Berglund, od najstniškega poželenja do kompromisov srednjih let. Govori o ljubezni in zakonu, v katerem ima svoboda posameznika, naj bo to zakonski partner, ljubimec, prijatelj ali sosed, izredno pomembno, če ne ključno vlogo. Toda, kar je za nekoga svoboda, je lahko že za njegovega najbližjega nesvoboda in zatiranje.

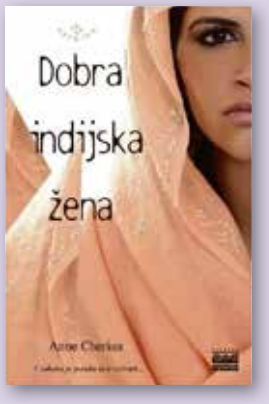
JO NESBØ

Jo Nesbø je norveški pisatelj, avtor številnih kriminalk, s katerimi navdušuje ljubitelje moderne kriminalke.

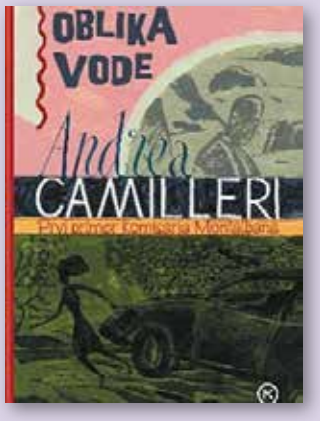
Chris Cleave:
ZLATO

Zlato je roman o dveh prijateljicah in vrhunskih športnicah, ki si želita osvojiti olimpijsko zlato. Zgodba govori o tem, kaj človeka žene k uspehu in kaj je pripravljen zanj žrtvovati. Angleški pisatelj Chris Cleave je po izobrazbi psiholog, ki svoje prepričanje, da ljudje z leti rastemo in se spreminjamo, spretno vtke tudi v svoje zgodbe.

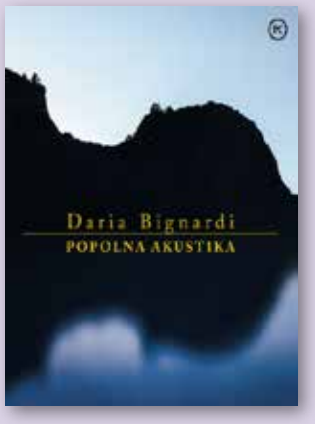
Anne Cherian:
DOBRA INDIJSKA ŽENA

Zgodba govori o indijsko-ameriškem anesteziologu, ki v Ameriki živi že odkar je prišel tja študirat medicino, in ki si želi postati čim bolj ameriški ter za sabo pustiti svojo nekdanjo domovino. A zaradi pritiskov družine se vseeno poroči z indijskim dekletom. Oba sta ujeta v zakonu, ki jima ga narekuje tradicija in poroka je šele začetek. Ali se lahko v dogovorjenem zakonu rodi ljubezen?

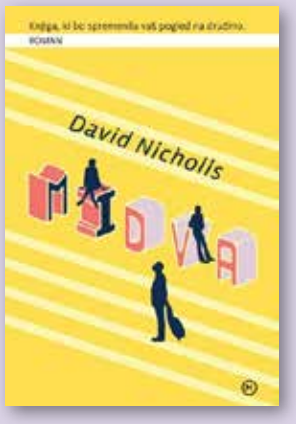
Andrea Camilleri:
OBLIKA VODE

Andrea Camilleri je italijanski avtor številnih kriminalnih romanov. Prva knjiga iz serije njegovih kriminalnih romanov, v katerih nastopa sicilijanski detektiv Montalban, je Oblika vode, sledila so ji dela Lončeni pes, Tat malic, Glas violine in druge.

Daria Bignardi:
POPOLNA AKUSTIKA

Popolna akustika je italijanski roman o medsebojnih odnosih, usodnem pomanjkanju dialoga in pomembnosti drobnih stvari.
Če vam bo zgodba Davida Nichollsa v romanu Midva in Popolna akustika všeč, potem morate prebrati tudi Dnevi zavrženosti Elene Ferrante in Črnina in srebro Paola Giordana.

David Nicholls:
MIDVA

Midva je mešanica ljubezenskega, družinskega in potopisnega romana. Na prvi pogled bi lahko rekli, da gre za »lahkotno« čtivo, a prinaša globljo sporočilno vrednost glede različnih pogledov na družinsko življenje.

Elizabeta Radelj Pepevnik

ZLATA STRAN

70 let oddelka za citopatologijo

Oddelek za citopatologijo Onkološkega inštituta Ljubljana letos praznuje 70 let delovanja. Častitljivo obletnico bomo obeležili jeseni s strokovno prireditvijo, ki bo posvečena diagnostiki patoloških sprememb v ščitnici s citopatološko in histopatološko preiskavo. Spodaj smo iz našega arhiva zbrali nekaj utrinkov preteklih praznovanj. ●

50-letnica oddelka za citologijo OI oktobra leta 2002:

Doc. dr. Peter Fras, takratni direktor OI, čestita za visoki jubilej oddelka znanstveni sodelavki dr. Ani Pogačnik, vodji oddelka za citopatologijo

Mag. Irena Srebotnik Kirbiš univ. dipl. ing., vodja tehničnega dela oddelka, je predstavila uvajanje imunocitokemije na oddelku

Prof. dr. Marija Us Krašovec je za dolgoletno delo v citopatologiji prejela čestitke in šopek

Zdravniki in strokovni sodelavci oddelka za citopatologijo: spredaj Ulrika Klopčič, Barbara Gazić, Veronika Kloboves Prevodnik, Živa Pohar Marinšek, Ana Pogačnik, v ozadju Jaka Lavrenčak in Irena Srebotnik Kirbiš

Zbrala in uredila: Amela Duratović Konjević, David Ožura
Vir: ISIS, april 2003

Obletnica Citološke sekcije SZD sredi 90. let prejšnjega stoletja:

Prof. Zvonimir Rudolf, takratni generalni direktor inštituta, in doc. dr. Živa Pohar Marinšek, dolgoletna vodja oddelka za citopatologijo, v ozadju dr. Ana Pogačnik.

Na sliki z leve prof. Marija Us Krašovec,
doc. dr. Živa Pohar Marinšek in prof. Pavel Poredoš, takratni predsednik Slovenskega zdravniškega društva

ONKOLOŠKI INŠTITUT
INSTITUTE OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

Onkološki inštitut Ljubljana je javni zdravstveni zavod, ki izvaja zdravstveno dejavnost na sekundarni in terciarni ravni ter opravlja pedagoško in raziskovalno dejavnost na področju onkologije za celotno Slovenijo.

Multidisciplinarni pristop k zdravljenju in timsko delo, uspehi v strokovnem in znanstveno-raziskovalnem delu, dobro sodelovanje z domačimi zdravstvenimi ustanovami in aktivno vključevanje v mrežo slovenskih zdravstvenih služb kot tudi sodelovanje s podobnimi ustanovami v Evropi in po svetu dajejo inštitutu **dobre temelje za nadaljnji razvoj.**